

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМ. В.О. СУХОМЛИНСЬКОГО**

Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

КОЛЕВАТОВА А.В.

«ІНВЕСТУВАННЯ»

**Методичні рекомендації
для самостійної роботи студентів освітнього рівня «Бакалавр»
галузі знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
денної і заочної форми навчання**

Миколаїв – 2019

Методичні вказівки для самостійної роботи з навчальної дисципліни «Інвестування» для студентів спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» денної і заочної форми навчання

Затверджено на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування

протокол № 6 від 20.02.2019 р.

Затверджено навчально-методичною комісією факультету економіки, протокол № 10 від 22.03.2019 р.

Затверджено вченою радою факультету економіки Миколаївського національного університету ім. В.О. Сухомлинського протокол № 11 від 16.04.19 р.

Рецензенти:

Стільник В.В., кандидат економічних наук, асистент кафедри менеджменту та маркетингу Миколаївського національного аграрного університету;

Ужва А. М. – доктор економічних наук, доцент кафедри обліку та оподаткування МНУ ім. В.О. Сухомлинського.

Методичні рекомендації для самостійної роботи з дисципліни «Інвестування» призначені для студентів, які навчаються за навчальними планами підготовки бакалаврів. Завдання та методичні рекомендації передбачають вивчення закономірностей і механізмів інвестиційних відносин держави, підприємств та фізичних осіб; набуття вмінь використовувати ці закономірності в практиці інвестування, визначати заходи з використання інвестування як одного з дійових важелів економічної політики держави з управління організаціями різних форм власності та різної правової форми з урахуванням специфіки функціонування в умовах ринкових відносин та набуття студентами теоретичних та практичних навичок у виконанні економічних розрахунків у сфері обґрунтування інвестиційних рішень.

ЗМІСТ

Вступ.....	4
1. Тематичний план вивчення дисципліни «Інвестування».....	6
2. Самостійна робота з дисципліни «Інвестування».....	9
3. Тестові завдання з дисципліни «Інвестування».....	38
4. Тематика рефератів та дослідно-аналітичні завдання.....	58
5. Перелік творчо-наукових робіт з дисципліни «Інвестування».....	60
Список використаної літератури	

ВСТУП

Стратегічно важлива для України проблема розбудови розвиненої ринкової економіки зводиться до питання про залучення достатнього обсягу інвестиційних ресурсів, які могли б слугувати підґрунтям для забезпечення економічного зростання на власній основі. Капіталовкладення мають стати засобом подолання кризових явищ та досягнення позитивних структурних зрушень в економіці, підвищення якісних показників господарської діяльності на макро- та макрорівнях. Активізація інвестиційного процесу є вирішальною умовою здійснення соціально-економічних перетворень в державі. Саме тому на сьогодні проблеми інвестування в Україні не втрачають своєї актуальності.

Предметом вивчення дисципліни «Інвестування» є сукупність відносин, що виникають у сфері інвестиційної діяльності. Викладання курсу допоможе сформувати у студентів уявлення про необхідність ефективного інвестування капіталу, забезпечить підготовку спеціалістів у галузі інвестиційної діяльності, допоможе найбільш ефективно використовувати власні фінансові ресурси.

Основною метою дисципліни є формування у студентів системи спеціальних знань і практичних навичок, необхідних для роботи на інвестиційному ринку, ознайомлення зі структурою і основами його функціонування в країнах з розвинутою ринковою економікою, а також з особливостями функціонування і розвитку інвестиційного ринку України.

Завдання вивчення дисципліни: сприяти формуванню у студентів ринкового мислення і спроможності діяти у динамічному біржовому середовищі; виробити у майбутніх фахівців уміння набувати нові знання, розширюючи коло відповідальності і компетенції у сфері інвестування. Розв'язання наведених завдань для самостійної роботи сприятиме набуттю студентами компетентності з оцінки доцільності здійснення інвестиційної діяльності на основі проведення необхідних фінансових розрахунків.

У результаті вивчення курсу «Інвестування» студенти повинні знати: - теоретико-методологічні основи інвестування;

- механізм функціонування інвестиційного ринку України та інвестиційного менеджменту на рівні підприємства;
- методику оцінки інвестиційних якостей реальних активів та найбільш розповсюджених інструментів фондового ринку;
- методи оцінки економічної ефективності інвестиційних проектів;
- послідовність розробки інвестиційної стратегії і принципи формування та оцінки інвестиційного портфелю господарюючого суб'єкта;

- методи фінансування інвестиційних проектів і залучення інвестицій.

Засвоєння теоретичного матеріалу повинно забезпечити формування у студента вміння:

- здійснювати інвестиційний аналіз відповідно до поставленої мети;
- використовувати базові концепції інвестиційних розрахунків для оцінки ефективності реальних і фінансових активів;
- визначати потребу в інвестиційних ресурсах.

Важливою складовою роботи студентів є самостійна підготовка ними матеріалів, питань, завдань із кожної теми навчального курсу. Оскільки навчальним планом передбачено виділення навчального часу для самостійної роботи студентів, частина обов'язкового програмного матеріалу виносить на самостійне вивчення студентів. Самостійна робота є обов'язковою при підготовці до практичних занять, для складання іспиту з навчальної дисципліни, тому вона повинна мати систематичний та плановий характер і обов'язково завершуватись перевіркою знань студентів. Самостійна робота є складовою навчального процесу, важливим чинником, який формує вміння навчатися, сприяє активізації засвоєння знань. Значно підвищується значення та статус самостійної роботи при введенні кредитно – модульної технології навчання, за якою скорочується обсяг аудиторної роботи. Мета самостійної роботи – сприяти засвоєнню в повному обсязі навчальної програми та формуванню самостійності як особистісної риси та важливої професійної якості - умінні систематизувати, планувати та контролювати власну діяльність.

Форми самостійної роботи:

- опрацювання лекційного матеріалу;
- підготовка до практичних занять;
- самостійна робота з підручником, науковою та періодичною літературою;
- вивчення та аналіз законодавчих та нормативних документів;
- пошук і опрацювання матеріалів через мережу Інтернет;
- узагальнення та аналіз фактичних даних;
- проведення самостійних наукових досліджень;
- підготовка аналітичних записок, доповідей, рефератів, презентацій;
- виконання індивідуальних завдань;
- написання контрольних робіт;
- підготовка до іспиту/заліку.

Вивчення дисципліни «Інвестування» базується на законах України, указах Президента, постановах Верховної Ради та Кабінету Міністрів України, нормативних та інструктивних документах Національного банку України,

Міністерства фінансів України, Міністерства закордонних справ України, а також наказів і розпорядженнях Антимонопольного комітету України.

Рекомендовано для студентів освітнього рівня «Бакалавр» галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» денної і заочної форми навчання.

1. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН **вивчення дисципліни «Інвестування»**

Тема 1. Методологічні основи інвестування

Економічна сутність інвестицій. Особливості кругообігу інвестицій у ринковій економіці. Еволюція теорії інвестиційної діяльності. Законодавча база здійснення інвестиційної діяльності в Україні. Основні поняття інвестиційної діяльності. Інвестиційний процес та його стадії. Класифікація інвестицій. Характеристика інвестицій за класифікаційними ознаками. Інвестиційний ринок. Характеристика інвестиційного ринку. Кон'юнктура інвестиційного ринку. Розробка стратегічних напрямів інвестиційної діяльності.

Тема 2. Суб'єкти і об'єкти інвестиційної діяльності

Поняття суб'єктів та об'єктів інвестиційної діяльності. Господарські товариства як суб'єкти та об'єкти інвестиційної діяльності. Промислово-фінансові групи та правова база їх функціонування.

Фінансові установи на інвестиційному ринку, діяльність яких регулюється Законом України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг». Банки, кредитні спілки, ломбарди, лізингові компанії, довірчі товариства, страхові компанії, установи накопичувального пенсійного забезпечення, інститути спільного інвестування.

Характеристика та функції фінансових установ на інвестиційному ринку.

Об'єкти інвестицій. Реальні та фінансові інвестиції, їх основна характеристика.

Тема 3. Фінансові інвестиції

Характеристика фінансових інвестицій. Фінансові інструменти та їх класифікація. Правова база емісії та операцій із цінними паперами. Ринок цінних паперів. Учасники ринку цінних паперів та їх функції. Фондова біржа та її функції. Основні учасники фондової біржі. Аналіз та оцінка фінансових інвестицій. Портфель цінних паперів. Порядок формування та оцінки ризику портфеля цінних паперів. Диверсифікація ризиків. Типи управління портфелем

цінних паперів: активне управління та пасивне управління.

Тема 4. Інвестиції в засоби виробництва

Поняття реальних інвестицій як інвестицій у засоби виробництва. Організаційно-економічні основи інвестицій у засоби виробництва. Об'єкти реальних інвестицій та їх характеристика.

Оцінка вартості об'єктів реального інвестування. Методичні підходи до оцінки нерухомості: метод дохідного підходу, метод валової ренти, метод прямої капіталізації, метод відшкодування інвестиційного капіталу, витратний (майновий) метод.

Тема 5. Інвестиційні проекти

Інвестиційних проект, його зміст та форми. Види інвестиційних проектів та їх характеристика. Форми інвестиційних проектів. Класифікаційні ознаки інвестиційних проектів та їх характеристика. Порядок розробки інвестиційного проекту. Характеристика інвестиційної бази проекту та етапи його експлуатації. Проектний цикл та його етапи.

Тема 6. Інноваційна форма інвестицій

Економічна сутність інновацій та інноваційного процесу. Поняття та типи інновацій. Класифікація інновацій. Модель інноваційного процесу. Об'єкти інноваційної діяльності та їх характеристика. Суб'єкти інноваційної діяльності та їх характеристика. Фінансова підтримка інноваційної діяльності.

Венчурне фінансування. Види венчурного фінансування, їх особливості. Проблеми розвитку венчурного фінансування в Україні.

Державне регулювання інноваційної діяльності в Україні. Головна мета державної інноваційної політики, основні принципи інноваційної політики держави. Пріоритетні напрями державної підтримки інноваційної діяльності підприємств.

Тема 7. Обґрунтування доцільності та оцінка ефективності інвестування

Організаційно-економічне обґрунтування інвестиційного проекту: бізнес-план та аналіз проекту. Структура бізнес-плану та зміст функцій кожного розділу бізнес-плану. Аналіз інвестиційного проекту та характеристика його складових. Процедури фінансово-економічної оцінки інвестиційного проекту.

Методи оцінки ефективності інвестиційного проекту. Показники оцінки ефективності інвестиційного проекту. Оцінка інвестиційного проекту в умовах невизначеності. Врахування ризику в процесі інвестування. Методи оцінки

аналізу ризику інвестицій.

Тема 8. Фінансове забезпечення інвестиційного процесу

Характеристика інвестиційних ресурсів. Принципи формування інвестиційних ресурсів. Форми інвестиційних ресурсів. Розрахунок обсягу інвестиційних ресурсів реального інвестиційного проекту.

Методи формування інвестиційних ресурсів. Джерела формування інвестиційних ресурсів. Самофінансування та джерела фінансових ресурсів його забезпечення. Акціонування та механізм його здійснення.

Банківський інвестиційний кредит та шляхи його залучення. Державний, міжнародний, податковий та товарний (лізинговий) інвестиційні кредити.

Фінансування інвестиційних проектів шляхом надання дотацій та змішане фінансування. Оцінка вартості інвестиційних ресурсів. Методи оптимізації структури інвестиційних ресурсів.

Тема 9. Залучення іноземного капіталу

Характеристика іноземних інвестицій. Правова база залучення іноземних інвестицій. Специфіка іноземних інвестицій та її врахування при залученні іноземного капіталу. Чинники міжнародної інвестиційної діяльності. Напрями міжнародної інвестиційної діяльності. Прямі та портфельні інвестиції. Їх характеристика. Міжнародні фінансово-кредитні інститути та їх функції на інвестиційному ринку. Група Світового банку. Організації, що входять до групи, їх характеристика та мета діяльності.

Спеціальні економічні зони, їх класифікація та мета створення.

Пільги, що надаються інвесторам на територіях спеціальних (вільних) економічних зон. Політика держави щодо залучення іноземних інвестицій. Визначення умов, пріоритетних сфер, системи інвестиційних пільг, системи гарантій щодо захисту прав інвесторів для здійснення іноземних інвестицій.

Обсяги прямих іноземних інвестицій в Україні та їх динаміка.

Тема 10. Менеджмент інвестицій

Макроекономічне регулювання інвестиційного процесу. Класичні підходи до участі держави в регулюванні загальноекономічних процесів та процесів інвестування, як складової загальноекономічних процесів.

Індикативне планування інвестицій. Особливості індикативного планування. Способи реалізації інвестиційних проектів. Характеристика підрядного способу, поточного, наскрізного, колективного підрядів. Типи договорів підряду: генеральний договір, прямі договори. Господарський спосіб упровадження інвестиційних проектів.

Тема 11. Державне регулювання інвестиційної діяльності

Регулювання взаємодії учасників інвестування. Тендерні угоди та механізм їх здійснення. Методи державного регулювання інвестиційної сфери. Законодавча база регулювання та контролю над інвестиційними процесами.

Тема 12. Використання інвестицій

Методичні підходи до оцінки використання інвестицій. Моніторинг інвестиційного процесу. Введення в дію об'єктів інвестування. Система економічних та фінансових показників щодо оцінки результатів використання інвестиційних ресурсів. Діагностика використання фінансових ресурсів на основі фінансової звітності.

2. План занять та самостійна робота з дисципліни **«Інвестування»**

Тема 1. Методологічні основи інвестування

План заняття:

1. Сутність інвестицій.
2. Класифікація інвестицій.
3. Інвестиційна діяльність.
4. Інвестиційний ринок.
5. Інвестиційний клімат та фактори, що його утворюють.
6. Інвестиційна сфера України.
7. Вирішення задач, розгляд практичних ситуацій, тести

Ключові терміни теми:

інвестиції, реальні інвестиції, фінансові інвестиції, прямі інвестиції, портфельні інвестиції, короткострокові інвестиції, довгострокові інвестиції, приватні інвестиції, державні інвестиції, іноземні інвестиції, спільні інвестиції, внутрішні інвестиції, зовнішні інвестиції, інвестиційна діяльність, інвестиційний ринок, ринок інвестицій, потенційний попит, інвестиційний товар, доход від інвестиційної діяльності, інфраструктура інвестиційного ринку, кон'юнктура інвестиційного ринку, інвестиційний клімат, інвестиційна сфера, інвестиційна активність населення.

Завдання для самостійного опрацювання

1. Визначте мінімальне значення ставки складного відсотка, якщо фізична особа вкладала на депозит 2 500 грн і через два роки сподівається отримати 3 400 грн. за умови, що нарахування здійснюється 4 рази на рік.

2. Якою буде майбутня вартість анuitету, що здійснюється на умовах наступних платежів (постнумерандо) та попередніх платежів (пренумерандо) за таких вихідних даних: загальний період платежів – 6 років; платежі вносяться 2 рази на рік; сума платежу – 1 500 грн; використана для розрахунків зростання вартості відсоткова ставка становить 20% річних.

3. Обчисліть поточну вартість анuitету, здійсненого на умовах платежів (постнумерандо) та попередніх платежів (пренумерандо) за наступних вихідних даних: період платежів – 3 роки; платежі відбуваються щомісяця; сума періодичного платежу – 850 грн; ставка дисконту – 24 % річних.

Термінологічний словник

Ануїтет (фінансова рента) – потік однонаправлених платежів із постійними інтервалами між ними протягом певного періоду.

Валові інвестиції – загальний обсяг капіталу, інвестованого у певному періоді у відтворення основних засобів та нематеріальних активів (у реальному секторі економіки на рівні держави або на рівні підприємства – нове будівництво, реконструкція, розширення, придбання засобів виробництва, приріст товарно-матеріальних запасів, підтримання виробничих потужностей).

Державні інвестиції – це вкладення, що фінансуються центральними і місцевими органами влади та управління за рахунок коштів держбюджету, місцевих бюджетів, позабюджетних фондів, державними підприємствами.

Дисконт – різниця між ціною і номінальною вартістю інвестиційного активу (у випадку, коли ціна менша за номінальну вартість).

Дисконтування вартості – процес приведення майбутньої вартості грошових коштів до їх поточної вартості шляхом вилучення з майбутньої вартості відповідної суми дисконту.

Інвестиції – довготермінові вкладення коштів у різноманітні галузі економіки з метою одержання прибутку або досягнення соціального ефекту.

Інвестиційна діяльність – сукупність практичних дій громадян, юридичних осіб і держави з реалізації інвестицій.

Інвестиційна політика підприємства – частина загальної господарської стратегії, яка полягає у виборі і реалізації найбільш ефективних форм здійснення реальних і фінансових інвестицій (визначення оптимальних

напрямів інвестування) з метою забезпечення високих темпів розвитку підприємства і збільшення економічного потенціалу його господарської діяльності.

Інвестиційна стратегія – формування системи довгострокових цілей інвестиційної діяльності підприємства і вибір найбільш ефективних шляхів їх досягнення.

Інвестиційний процес – сукупність безперервного створення основних засобів і виробничих потужностей від початку розробки їх техніко-економічних параметрів до повного досягнення проектних показників.

Інвестиційний ризик – сукупність специфічних видів ризику, генерованих невизначеністю внутрішніх та зовнішніх умов інвестування.

Індивідуальний інвестиційний ризик – ризик, характерний для окремих інвестиційних операцій інвестора або інвестиційних інструментів.

Інноваційні інвестиції – одна з форм інвестування, що здійснюється з метою впровадження досягнень науково-технічного прогресу у виробництво і соціальну сферу.

Інфляція – процес постійного перевищення грошової маси над товарною, внаслідок чого відбувається знецінення грошей та зростання цін.

Майбутня вартість грошей – сума інвестованих у поточний момент часу грошових коштів, у яку вони перетворюються через певний період часу з урахуванням відповідної ставки відсотка.

Нарощування вартості (компаундинг) – процес визначення майбутньої вартості за відомою теперішньою.

Невизначеність інвестиційного проекту – неповнота, неточність інформації про умови реалізації інвестиційного проекту.

Номінальна ставка відсотка – ставка відсотка, встановлена без урахування зміни купівельної спроможності грошей, обумовленої інфляцією.

Поточна вартість грошей – сума майбутніх грошових коштів, приведених до поточного моменту часу з урахуванням певної ставки відсотка.

Реальна ставка відсотка – ставка відсотка, встановлена з урахуванням зміни купівельної спроможності грошей під впливом інфляції.

Ризик – можливість настання несприятливої події, пов'язаної з різними видами втрат.

Реальні інвестиції – вкладення коштів у реальні матеріальні і нематеріальні (інноваційного характеру) активи.

Темп інфляції – показник, який характеризує величину знецінення грошей за період, виражений приростом середнього рівня цін у відсотках до їх номіналу на початок періоду.

Фінансові інвестиції – вкладення засобів у різноманітні фінансові інструменти (активи), серед яких найбільш вагому частину становлять цінні папери.

Фінансування інвестицій – забезпечення інвестиційної діяльності необхідними коштами з різних джерел.

Чисті інвестиції характеризують обсяг капіталу, інвестованого у розширене відтворення виробничих засобів та нематеріальних активів. У кількісному виразі чисті інвестиції становлять суму валових інвестицій, зменшену на суму амортизаційних відрахувань у певному періоді за всіма видами активів, що амортизуються.

Питання для закріплення знань:

1. Чи можна ототожнювати поняття «інвестиції» і «капітальні вкладення»?
2. Які фактори впливають на обсяги інвестицій? Поясніть механізм їх впливу.
3. Назвіть та охарактеризуйте основні стадії інвестиційного циклу.
4. У чому полягає зміст інвестиційної діяльності та інвестиційного процесу?
5. Що таке інвестиційна стратегія та які методи застосовуються для її розробки?
6. Розкрийте зміст принципів формування інвестиційного портфелю.
7. Визначте основні завдання управління інвестиційною діяльністю підприємства.
8. Поясніть сутність концепції вартості грошей у часі. Які методи нарахування відсотків Ви знаєте?
9. Що таке фінансова рента? Які види фінансової ренти Ви знаєте?
10. Охарактеризуйте вплив інфляції на кінцеві результати інвестування.
11. Що таке інвестиційний ризик? Як він впливає на результати інвестиційної діяльності?
12. Які методи оцінки інвестиційних ризиків застосовуються в інвестуванні?

Тема 2. Суб'єкти і об'єкти інвестиційної діяльності

План семінарського заняття:

1. Держава як суб'єкт інвестиційної діяльності.
2. Характеристика господарських товариств і корпорацій.
3. Фінансово-кредитні установи як суб'єкти інвестиційної діяльності.

4. Функціональні учасники інвестиційного процесу.
5. Вирішення задач, розгляд практичних ситуацій, тести

Ключові терміни теми:

інвестори, акціонерні товариства, товариства з обмеженою відповідальністю, товариства з додатковою відповідальністю, повні товариства, командитні товариства, холдинг, ПФГ, ІСІ, фірма-девелопер, фірма-ріелтер, інжиніринго - будівельні фірми, аудиторські фірми, інвестиційна стратегія, інвестиційний портфель

Завдання для самостійного опрацювання

1. За даними таблиці 1 визначте норму і частку валового самофінансування підприємства (без ПДВ і акцизного збору) за рік. Прокоментуйте результати розрахунків.

Таблиця 1

Показники самофінансування підприємства

Показники	Сума, тис. грн
1. Виручка від реалізації продукції (з урахуванням ПДВ)	17 500
2. Амортизаційні відрахування	2 040
3. Оподаткований прибуток	2 360
4. Податок на прибуток	590
5. Валові інвестиції, тис. грн.	3 000

2. Мала фірма має річний чистий прибуток 1,2 млн. грн., кількість випущених акцій 10 млн. шт. Велика компанія має річний чистий прибуток 60 млн. грн., а кількість випущених нею акцій - 50 млн. шт. Вартість активів малої фірми - 8 млн. грн. Велика компанія і мала фірма конкурують на ринку, впроваджуючи аналогічний інноваційний продукт. Визначити, чи доцільно великій компанії поглинути малу фірму за допомогою операції мерджер, якщо середньозважена депозитна ставка комерційних банків складає 10 %.

Термінологічний словник

Агресивний інвестор – інвестор, діяльність якого спрямована на максимізацію прибутку від вкладень у поточному періоді, незважаючи на високий рівень інвестиційного ризику.

Відкритий інвестиційний фонд – інвестиційний фонд із необмеженим терміном діяльності, що бере на себе зобов'язання щодо викупу власних

зобов'язань (інвестиційних сертифікатів, паїв, акцій) за ціною, що відповідає вартості чистих активів.

Закритий інвестиційний фонд – інвестиційний фонд, який випускає інвестиційні сертифікати, що становлять право власності на частку портфеля активів фонду.

Замовники – інвестори, а також фізичні та юридичні особи, які уповноважені інвестором здійснювати реалізацію інвестиційного проекту. Замовник не повинен втручатися в підприємницьку діяльність інших суб'єктів інвестиційного процесу, якщо між ними немає відповідних договорів.

Інвестиційна привабливість галузей – інтегральна характеристика окремих галузей економіки з позицій перспективності розвитку, прибутковості інвестицій і рівня інвестиційних ризиків.

Інвестиційна привабливість підприємства – інтегральна характеристика окремих підприємств – об'єктів майбутнього інвестування з позицій перспективності розвитку, обсягу і перспектив збуту продукції, ефективності використання активів і їхньої ліквідності, стану платоспроможності і фінансової стійкості.

Інвестиційна привабливість регіонів – інтегральна характеристика окремих регіонів країни з позицій інвестиційного клімату, рівня розвитку інвестиційної інфраструктури, можливостей залучення інвестиційних ресурсів і інших чинників, що істотно впливають на формування прибутковості інвестицій і інвестиційних ризиків.

Інвестиційний клімат країни – система правових, економічних і соціальних умов інвестиційної діяльності в країні, що істотно впливають на прибутковість інвестицій і рівень інвестиційних ризиків.

Інвестор – це юридична або фізична особа, яка самостійно приймає рішення про вкладання власних, позичкових чи залучених коштів в об'єкти інвестування та забезпечує цільове їх використання.

Інститут спільного інвестування – це корпоративний або пайовий інвестиційний фонд, який провадить діяльність, пов'язану з об'єднанням (залученням) грошових коштів інвесторів з метою отримання прибутку від вкладення їх у цінні папери інших емітентів, корпоративні права та нерухомість.

Інституційний інвестор – організації, що інвестують кошти в різноманітні активи як фінансові посередники.

Консервативний інвестор – інвестор, діяльність якого спрямована на отримання прибутку за критерієм мінімізації ризику.

Кон'юнктура інвестиційного ринку – система чинників (умов), що характеризують поточний стан попиту, пропозиції, цін і рівня конкуренції щодо

інвестиційних товарів і послуг, а також об'єктів інвестування у всіх його формах.

Користувачі об'єктів інвестиційної діяльності – інвестори та інші фізичні і юридичні особи, державні та місцеві органи влади, іноземні держави та міжнародні організації, для яких створюється об'єкт інвестиційної діяльності.

Суб'єкти інвестування – фізичні та юридичні особи, в тому числі іноземні, а також держави та міжнародні організації.

Фінансові посередники – інвестиційно-кредитні інститути, що акумулюють кошти індивідуальних інвесторів і використовують їх для інвестування або кредитування.

Питання для закріплення знань:

1. Хто є суб'єктами інвестування? Охарактеризуйте права та обов'язки інвесторів та учасників інвестиційного процесу.
2. Яку роль в інвестиційному процесі відіграє держава?
3. Чи є суб'єктом інвестиційної діяльності пересічний громадянин? Поясніть чому.
4. Що являють собою інститути спільного інвестування? Які типи і види інститутів спільного інвестування Ви знаєте?
5. Як співвідносяться поняття «інвестиційний потенціал» та «інвестиційний клімат»?
6. Які методичні підходи застосовуються для оцінювання інвестиційної привабливості підприємства?
7. Що є об'єктами інвестиційної привабливості на макроекономічному рівні? Розкрийте основні методичні підходи, які застосовуються для їх оцінки.
8. Яким галузям і виробництвам надається перевага з боку держави в інвестиційному процесі?

Тема 4. Інвестиції в засоби виробництва

План семінарського заняття:

1. Класифікація реальних інвестицій.
2. Інвестиційний проект, його життєвий цикл.
3. Техніко-економічне обґрунтування інвестицій.
4. Бізнес-план інвестиційного проекту.
5. Маркетингове планування.
6. Вирішення задач, розгляд практичних ситуацій, тести

Ключові терміни теми:

реальні інвестиції, інвестиції в нематеріальні активи, капітальні вкладення, накопичення, обсяг інвестицій, норма інвестицій, життєвий цикл проекту, інвестиційна фаза, фаза експлуатації, експертиза інвестиційного проекту, техніко-економічне обґрунтування, обґрунтування інвестицій, бізнес-план інвестиційного проекту, капітальні витрати, баланс грошових потоків, маркетингове планування, диверсифікація

Завдання для самостійного опрацювання

1. Визначте вартість цілісного майнового комплексу методом капіталізації його доходів, якщо стабільний прогнозований обсяг чистого прибутку – 100 тис. грн, а середньозважена вартість капіталу підприємства знаходиться на рівні 18 %.

2. Вартість будинків і споруд оцінена в 65 % від загальної вартості об'єкта нерухомості, а землі – у 35 %. Тривалість економічної експлуатації будинків і споруд становить 50 років, ставка дисконту встановлена на рівні 12 %, чистий операційний дохід – 40 тис. у. о. Визначте загальний коефіцієнт капіталізації, оціночну вартість об'єкта власності, будинків і споруд, землі.

3. Оцініть підприємство, що отримало в останньому фінансовому році чистий прибуток у розмірі 750 тис. грн. Відомо, що протягом останнього часу була продана подібна компанія за 10 000 тис. грн, чистий прибуток якої за аналогічний період склав 900 тис. грн.

4. Збільшити обсяг виробництва продукції можна шляхом будівництва нового підприємства або завдяки реконструкції діючого. Враховуючи, що нормативний коефіцієнт ефективності капітальних вкладень $E_n = 0,2$, оберіть більш ефективний варіант капіталовкладень та річний економічний ефект від його реалізації за даними таблиці 2.

Таблиця 2

Показники діяльності підприємства за різними варіантами капітальних вкладень

Показник	Підприємство		
	діюче	реконст- руйоване	нове
1. Собівартість річного випуску продукції, тис. грн.	180	450	250
2. Капітальні вкладення, тис. грн.	–	250	300

Термінологічний словник

Грошовий потік – основний показник, що характеризує абсолютний ефект інвестицій у вигляді коштів, що повертаються інвестору. Основу грошового потоку становить чистий прибуток і сума амортизації матеріальних і нематеріальних активів.

Інвестиційна вартість – конкретна вартість об'єкта, що оцінюється, для конкретного інвестора, виходячи з його особистих інвестиційних цілей.

Життєвий цикл проекту – час від першої інвестиційної витрати до останньої вигоди проекту. Цикл проекту розглядається як певна схема або алгоритм, за допомогою якого відбувається встановлення певної послідовності дій при його розробці та впровадженні.

Надлишкові активи – це активи підприємства, що в даний час не використовуються ним для отримання фінансового результату та застосування яких на даному підприємстві у зазначений спосіб і належним чином є фізично неможливим або економічно неефективним.

Реінвестиції – повторне використання (переміщення) в інвестиційних цілях капіталу, який працював у раніше вибраних інвестиційних проектах або товарах, фінансових інструментах інвестування.

Реінвестування – використання отриманих відсотків, дивідендів і капітального доходу для додаткових інвестицій.

Реконструкція – суттєве перетворення виробничих та торговельно-технологічних процесів на основі досягнень науково-технічного прогресу.

Середньозважена вартість капіталу – відсоткова ставка, яка відображає витрати фінансування капіталу корпорації, що розраховується як середньозважена вартість відповідно до частки кожного джерела фінансування в загальній структурі капіталу.

Питання для закріплення знань:

1. Визначте характерні ознаки реальних інвестицій.
2. Назвіть об'єкти реальних інвестицій.
3. Що являє собою придбання цілісних майнових комплексів?
4. Чим відрізняються поняття «реконструкція», «модернізація», «перепрофілювання»?
5. За якими принципами здійснюється оцінка об'єктів реального інвестування?
6. Які види вартості об'єктів реального інвестування використовуються при їх оцінці?
7. Які показники застосовуються для оцінки ефективності інвестиційних проектів?

Тема 5. Інвестиційні проекти

План семінарського заняття:

1. Структура та зміст інвестиційних проектів.
2. Основні ознаки класифікації інвестиційних проектів.
3. Порядок розробки інвестиційного проекту.
4. Визначення передінвестиційної, інвестиційної та виробничої фази циклу інвестиційного проекту.
5. Характеристика процедури оцінки інвестиційного проекту інвестором (кредитором).
6. Вирішення задач, розгляд практичних ситуацій, тести.

Ключові терміни теми:

інвестиційний проект, бізнес-проект, кредитні кошти, фінансування без регресу на позичальника, фінансування з частковим регресом на позичальника, фінансування з повним регресом на позичальника, фінансування на консорційних засадах, підрядний договір, генеральний договір, договір «під ключ», прямий договір, бізнес-план.

Завдання для самостійного опрацювання

1. Проект пошиву жіночих костюмів передбачає на виробництво одного костюма витрати тканини та аксесуарів на суму 45 грн. За кожен костюм швачка отримує 15 грн. Витрати на утримання та експлуатацію устаткування, інші загальнофірмові витрати становлять 80 тис. грн. на рік. Планова ціна реалізації костюма — 110 грн. Скільки потрібно виробляти костюмів, щоб звільнити зону збиткового виробництва? Скільки потрібно шити костюмів для того, щоб річний обсяг прибутку досяг 40 тис. грн.? Виконайте аналіз динамічності проекту, якщо підприємство планує довести обсяг випуску продукції до 250 тис. одиниць на рік, провівши рекламну кампанію з бюджетом 30 тис. грн. Проілюструйте рішення графічно.

2. Розглядається можливість реалізації інвестиційного проекту. За підрахунками фахівців було розроблено таблицю витрат і доходів, пов'язаних з реалізацією проекту:

Таблиця 3

Рік	Витрати	Вигоди
1	0,5	—
2	2,1	0,4
3	3,7	0,7
4	3,7	1,3
5	2,0	1,9
6	0,5	2,2
7—30	0,5	2,6
Усього	24,5	68,9

Визначте доцільність здійснення проекту за критеріями чистої теперішньої вартості, рентабельності інвестицій, терміну окупності проекту, якщо реальна ставка прибутковості інвестицій — 10 %, очікуваний темп інфляції — 10 % на рік. Чи зміниться ваше рішення, якщо реальна ставка зросте до 18 %? Визначте внутрішню норму рентабельності інвестицій. Побудуйте фінансовий профіль проекту за різними сценаріями. Прокоментуйте отримані дані.

3. Виконайте аналіз чутливості інвестиційного проекту, визначте найважливіші змінні проекту, їх граничне значення, допустимі зміни та рейтинг впливу на результативну кількість за наведеними нижче даними. Передбачається, що початкові інвестиції проекту — 2 млн. грн., ціна реалізації — 50 грн., витрати на оплату праці у розрахунку на одиницю продукції — 15 грн., матеріальні витрати — 10 грн., з яких витрати на електроенергію — 8 грн. У разі нормального завантаження виробничих потужностей підприємство зможе випускати 600 тис. виробів на рік. Термін реалізації проекту — 8 років, дисконтна ставка — 12 %.

4. Інвестор має таку інформацію щодо можливих обсягів продажу нового продукту і відповідних імовірностей:

Таблиця 4

Можливий рівень сприймання продукції (можлива реакція ринку)	Обсяг продажу (од. товару)	Імовірності
Низький	10	0,1
Середній	30	0,3
Високий	45	0,4
Дуже високий	60	0,2

Визначте:

а) очікуване значення продажу нового продукту;

б) стандартне відхилення.

5. Фірма — розробник вугільних родовищ аналізує два взаємовиключних інвестиційних проекти — купівлю родовища А або В. Вугільне родовище А потребує початкових інвестицій 1 млн дол., очікувані значення грошових потоків від його розробки — 200 тис. дол. щорічно з 5-го по 15-й рік і 400 тис. дол. щорічно з 16-го по 25-й рік. Початкові інвестиції в родовище В — 1,2 млн дол., очікувані грошові потоки — 150 тис. дол. протягом 25 років. Вартість капіталу — 10 %.

Визначте:

а) інвестиційний проект має бути реалізований?

б) якщо ризикованість проекту В висока і до середньоризикової вартості капіталу 10 % додається премія за ризик 5 %, то чи змінюється інвестиційне рішення?

6. Розглядаються два інвестиційних проекти з п'ятирічним строком життя. Проект А можна віднести до категорії, «модифікація існуючої виробничої лінії», проект В — до категорії «виробництво, не пов'язане з існуючим».

Проекти оцінюються на основі аналізу ризику і розрахунку дисконтної ставки. Очікувані грошові потоки від проектів наведено в таблиці.

Таблиця 5

Рік	Проект А	Проект В
0	– 250 000	– 400 000
1	30 000	135 000
2	40 000	135 000
3	50 000	135 000
4	90 000	135 000
5	130 000	135 000

Необхідний рівень дохідності залежно від класу ризику проекту розподіляється таким чином:

Таблиця 6

Клас ризику проекту	Необхідний рівень дохідності, %
1.Модифікація або розширення існуючої виробничої лінії	15
2.Проект, не пов'язаний з існуючим виробництвом	18
3.Дослідні та пошукові програми	20

Визначте NPV проектів з урахуванням ризику.

Термінологічний словник

Бізнес-план – документ, підготовлений у процесі створення нового бізнесу, що містить опис майбутнього підприємства або окремого інвестиційного проекту.

Внутрішня норма дохідності – показник оцінки ефективності інвестицій, який характеризує рівень дохідності певного інвестиційного проекту, що виражається дисконтною ставкою, за якою майбутня вартість грошового потоку від інвестицій приводиться до теперішньої вартості інвестованих засобів.

Графік інвестицій – загальний обсяг інвестицій, розподілений за конкретними термінами інвестування.

Діаграма Гантта – горизонтальна лінійна діаграма, на якій роботи зображуються часовими відрізками, що характеризуються датами початку і закінчення, затримками і, можливо, іншими часовими параметрами.

Життєвий цикл проекту – час від першої інвестиційної витрати до останньої вигоди проекту.

Інвестиційне проектування – складова інвестиційної діяльності – форма планування та реалізації інвестицій.

Питання для закріплення знань:

1. Що означає поняття «проект»?
2. Охарактеризуйте основні типи проектів.
3. Дайте визначення життєвого циклу проекту. Назвіть основні фази життєвого циклу проекту.
4. Які заходи належать до основної діяльності за проектом?
5. Структура життєвого циклу проекту.
6. Що означає поняття «інвестиційний проект»: план інвестування чи дії інвестора?
7. За якими ознаками можна класифікувати проекти?
8. З яких етапів складається життєвий цикл проекту?
9. Що означає ліквідувати інвестиційний проект?
10. Технологія аналізу інвестиційного проекту. З чого вона складається?
11. Кого слід вважати учасником інвестиційного проекту?
12. У чому полягає роль інвестора при розробці інвестиційного проекту?

Тема 6. Інноваційна форма інвестицій

План семінарського заняття:

1. Характеристика та зміст інновацій.
2. Особливості інноваційної форми інвестицій.
3. Основні складові інноваційного процесу.
4. Основні об'єкти інноваційних інвестицій.
5. Види та форми інноваційних інвестицій.
6. Визначення ролі державних органів управління в інноваційному процесі.
7. Вирішення задач, розгляд практичних ситуацій, тести.

Ключові терміни теми:

інновація, інтенція, ініціація, дифузія, інноваційна діяльність, інноваційний процес, інноваційний проект, інноваційна продукція, інтелектуальні інвестиції, об'єкти інноваційної діяльності, суб'єкти інноваційної діяльності, інтелектуальна власність, винахід, корисна модель, промисловий зразок, інноваційне підприємство, технополіс, венчурний бізнес, венчурна фірма, трансферт, технопарк, бізнес-інкубатор, венчурне фінансування, лізинг.

Завдання для самостійного опрацювання

1. Обґрунтуйте доцільність впровадження нового виробничого обладнання, продуктивність якого 3,2 тис. од. на рік, замість діючого з продуктивністю 1,1 тис. од. Вартість обладнання зростає з 43,5 тис. грн до 60,0 тис. грн. Витрати на контроль якості продукції знизяться з 7,0 грн на одиницю до 1,5 грн. Нормативний термін окупності капіталовкладень становить 1 рік.

2. Визначте економічну доцільність і термін окупності нової технологічної лінії вартістю 90,0 тис. грн, норма амортизації – 15 %, щорічні витрати на поточний ремонт – 10 % вартості обладнання. Технічні характеристики устаткування забезпечують економію основної сировини в обсязі до 800 грн на один день роботи. Ефективний фонд часу роботи обладнання – 5 120 год на рік, потужність двигунів – 40 кВт, вартість електроенергії – 0,401 грн/кВт-год. Виробництво працює в дві зміни по 8 год кожна. Нормативний коефіцієнт окупності – 0,5 року.

3. Впровадження прогресивної організації обслуговування виробництва дало змогу знизити собівартість продукції на 7,5 %. Річний обсяг виробництва становить 35 тис. грн. Собівартість одиниці продукції до впровадження становила 45,2 грн. Визначте умовно-річну економію і економію до кінця року, якщо заходи впроваджено, починаючи з II кварталу поточного року.

4. Визначте річний економічний ефект від введення в експлуатацію нової технологічної лінії з програмним управлінням, якщо її продуктивність зросте порівняно з аналогом з 85 до 110 тис. од. на рік. При цьому вартість нового обладнання становитиме 4 550 тис. грн замість 2 280 тис. грн у діючого. Витрати на виробництво одиниці продукції становлять для лінії-аналога 95 грн. на одиницю, а для нової лінії – 83 грн на одиницю. Нормативний коефіцієнт економічної ефективності впровадження нового обладнання $E_n = 0,25$.

Термінологічний словник

Державна інноваційні політика – створення сприятливого економіко-правового клімату для здійснення інноваційних процесів у комерційних і некомерційних організаціях; є сполучною ланкою між сферою академічної науки і потребами конкретної економіки.

Державне регулювання інноваційної діяльності організацій – вплив держави на діяльність суб'єктів, що господарюють, і ринкову кон'юнктуру з метою забезпечення необхідних умов для ефективної інноваційної діяльності комерційних і некомерційних організацій.

Інноваційні діяльність – практичне використання наукового, науково-технологічного результату й інтелектуального потенціалу з метою одержання нової або радикально поліпшеної виробленої продукції, технології її виробництва і задоволення платоспроможного попиту споживачів на високоякісні товари і послуги, удосконалювання соціального обслуговування.

Інноваційна політика держави – сукупність форм, методів і напрямів впливу держави на виробництво з метою випуску нових видів продукції та технології і розширення на цій основі ринків збуту вітчизняних товарів.

Інноваційні програма – комплекс інноваційних проектів і заходів, узгоджений за ресурсами, виконавцями і термінами їх здійснення, що забезпечує ефективне розв'язання завдань з освоєння і поширення принципово нових видів продукції (технології).

Інноваційний процес – одержання і комерціалізація винаходу нових технологій, видів продукції і послуг, рішень організаційно-технічного, економічного, соціального або іншого характеру та інших результатів інтелектуальної діяльності.

Інтелектуальна власність – авторські права на використання патентів, ліцензій, товарних знаків, програмного забезпечення тощо.

Ліцензія – дозвіл на використання винаходу або іншого технічного досягнення, наданий на підставі ліцензійного договору.

Науково-технологічний парк – комплекс дослідних інститутів, лабораторій, дослідних заводів, створюваних на заздалегідь підготовлених територіях навколо великих університетів з розвиненою інфраструктурою (лабораторні корпуси, виробничі приміщення багатоцільового призначення тощо).

Технопарк – група підприємств, об'єднаних організаційно і територіально, що займаються розробкою передових технологій.

Технополіс – концепція інтеграції науки з виробництвом; фінансовий диверсифікат, де об'єднані капітали держави, комерційних банків, промислових організацій, венчурних і добродійних фондів, особисті заощадження громадян.

Питання для закріплення знань:

1. Охарактеризуйте зміст інновацій.
2. Визначте особливості інноваційної форми інвестицій.
3. Охарактеризуйте основні складові інноваційного процесу.
4. Назвіть основні об'єкти інноваційних інвестицій.
5. Охарактеризуйте види та форми інноваційних інвестицій.
6. Визначте особливості інтелектуальних інвестицій.
7. Охарактеризуйте зміст інтелектуальної власності та інтелектуального капіталу.
8. Охарактеризуйте напрями діяльності технополісу.
9. Охарактеризуйте напрями діяльності технопарку.
10. Охарактеризуйте напрями діяльності бізнес-інкубатора.
11. Визначте роль венчурного капіталу для розвитку підприємства.
12. Назвіть основні джерела фінансування інноваційних інвестицій.
13. Визначте роль банків у фінансуванні інноваційної діяльності.
14. Визначте роль податкового інвестиційного кредиту у фінансуванні інноваційної діяльності.
15. Визначте основні напрямки державної інноваційної політики.

Тема 7. Обґрунтування доцільності та оцінка ефективності інвестування

План семінарського заняття:

1. Суть техніко-економічного обґрунтування проекту?

2. Принципи проведення фінансово-економічної оцінки інвестиційного проекту.
3. Основні критерії та показники за якими визначається ефективність інвестиційного проекту.
4. Поняття та зміст процедури експертизи інвестиційного проекту.
5. Характеристика грошових потоків за періодом життєвого циклу інвестиційного проекту.
6. Вирішення задач, розгляд практичних ситуацій, тести

Ключові терміни теми:

чиста теперішня вартість, внутрішня норма дохідності, рентабельність, період окупності, позитивний грошовий потік, дохідність залученого капіталу, дохідність на акцію, дисконтований період окупності, індекс прибутковості, планування капіталовкладень, обсяг капіталовкладень, кошторис капіталовкладень, джерела фінансування інвестиційних проектів, власний капітал, залучений капітал, позика, капітал, вартість капіталу, беззбитковість капіталовкладень, гранична вартість капіталу, маржинальний дохід.

Завдання для самостійного опрацювання

1. Фірма оцінює два альтернативні проекти.

Таблиця 7

Рік	Проект А, тис. грн.	Проект Б, тис. грн.
0	-250	-250
1	100	0
2	100	50
3	100	100
4	100	300

- а) визначте *NPV* проектів, якщо вартість капіталу фірми дорівнює 14 %;
- б) визначте *IRR* проектів;
- в) визначте кращий проект, якщо вартість капіталу фірми залишається незмінною, а ставка реінвестування змінюється впродовж 4 років таким чином: рік 1 – 10 %, рік 2 – 12 %, рік 3 – 14 %, рік 4 – 16 %.

2. Підприємство має можливість замінити деяке обладнання у виробничому цеху на більш сучасне та продуктивне. Це дозволить збільшити обсяги виробництва продукції та зменшити трудові й експлуатаційні витрати на 12 тис. грн щорічно. Старе обладнання може залишатись в експлуатації ще чотири роки. Ліквідаційна вартість обладнання на сьогодні становить 8 тис. грн, а якщо

використовувати його до кінця терміну служби – вона становитиме 2 тис. грн. Саме в останній рік експлуатації буде нараховано амортизацію в сумі, що відповідатиме залишковій амортизованій балансовій вартості обладнання (4 520 грн). Нове обладнання коштує 60 тис. грн. Його ліквідаційна вартість наприкінці чотирирічного терміну експлуатації становитиме 15 тис. грн. Амортизація нараховується прямолінійно.

Визначте щорічні прирісні грошові потоки для кожного року використання нового обладнання, а також очікувані початкові грошові витрати, якщо ставка податку на прибуток становить 25 %.

3. Якими будуть грошові потоки підприємства в результаті заміни обладнання на умовах, викладених у задачі 1, якщо врахувати, що: 1) крім вартості нового обладнання 60 тис. грн., необхідно сплатити 2 тис. грн. за його транспортування і монтаж; 2) ліквідаційна вартість старого обладнання на сьогодні становить 4 тис. грн.

Термінологічний словник

Аналіз чутливості – вивчення ступеня впливу окремих чинників на досліджуваний показник шляхом поетапної підстановки різноманітних значень цих чинників.

Внутрішня норма дохідності – показник оцінки ефективності інвестицій, який характеризує рівень дохідності певного інвестиційного проекту, що виражається дисконтною ставкою, за якою майбутня вартість грошового потоку від інвестицій приводиться до теперішньої вартості інвестованих засобів.

Метод Монте-Карло – метод імітації для наближення відтворення реальних явищ; об'єднує аналіз чутливості й аналіз розподілів можливостей вхідних змінних.

Модифікована внутрішня норма рентабельності (MIRR) – ставка дисконту за проектом, при якій чиста вартість капітальних витрат дорівнює майбутній вартості вхідних грошових потоків, що реінвестуються за ціною капіталу.

Перетин Фішера – перетин графіків NPV-проектів, що відображає ставку дисконтування, за якої величини чистої приведенної вартості проектів є рівними.

Період окупності інвестицій (PBP) – період часу, необхідний для відшкодування капітальних витрат проекту з чистих сумарних доходів проекту.

Чистий приведений дохід (чиста теперішня вартість) – сумарна теперішня вартість усіх грошових потоків, пов'язаних із деякою інвестицією;

різниця між теперішньою вартістю доходів і теперішньою вартістю витрат з проекту.

Питання для закріплення знань:

1. Які критерії обґрунтування доцільності інвестиційного проекту Ви знаєте? В чому полягає їх сутність?
2. Як відбувається процес відбору інвестиційних проектів за окремими показниками їх ефективності?
3. Що таке період окупності? Які показники періоду окупності застосовуються для обґрунтування доцільності інвестиційних проектів? Поясніть їх основні переваги та недоліки.
4. За якими критеріями здійснюється відбір інвестиційних проектів різних видів?
5. У чому полягає особливість порівняння альтернативних інвестиційних проектів? Які критерії при цьому застосовуються?
6. Що являє собою точка Фішера? Поясніть її практичне значення при обґрунтуванні доцільності інвестиційного проекту.
7. В яких випадках застосовуються моделі *NPV* та модифікованої *NPV*? Як відбувається відбір незалежних та альтернативних проектів за цими критеріями?
8. Які методи оцінки ризику інвестиційних проектів Ви знаєте?
9. У чому полягає сутність експертних методів вимірювання ризику інвестиційних проектів (методу чутливості, сценаріїв та Монте-Карло)? В чому полягають їх основні переваги та недоліки?
10. Які методи зниження ризику застосовуються в управлінні інвестиційними проектами? Поясніть їх зміст та доведіть можливість і доцільність застосування в сучасних економічних умовах в Україні.

Тема 8. Фінансове забезпечення інвестиційного процесу

План семінарського заняття:

1. Управління інвестиційним процесом.
2. Планування інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання.
3. Способи реалізації інвестиційних проектів.
4. Фінансове забезпечення інвестиційних проектів.
5. Вирішення задач, розгляд практичних ситуацій, тести.

Ключові терміни теми:

фінансове забезпечення, управління інвестиційним процесом, інвестиційне проектування, кошторис, інвестиційний проект, ринкова ціна, абсолютна ціна, поточна ціна, тендерна документація, фінансово-економічна оцінка інвестиційного проекту, стратегія інвестування, проектний ризик, фінансовий моніторинг.

Завдання для самостійного опрацювання

1. Підприємство має низку інвестиційних можливостей, що характеризуються наступними параметрами:

Таблиця 8

Проект	I_0 , грн.	PI
1	500 000	1,22
2	150 000	0,95
3	350 000	1,20
4	450 000	1,18
5	200 000	1,19
6	400 000	1,05

Бюджетне обмеження початкових інвестицій на поточний період становить 1 млн. грн., а інвестиційні пропозиції є незалежними між собою. Обґрунтуйте вибір пропозицій для формування інвестиційного портфеля за критерієм максимального приросту вартості підприємства. Чи можна вважати таку інвестиційну стратегію оптимальною?

Термінологічний словник

Власні джерела формування інвестиційних ресурсів – кошти й інше майно власників підприємства, що залучаються для реалізації інвестиційного портфеля.

Внутрішні джерела формування інвестиційних ресурсів – власні джерела реалізації інвестиційних програм (проектів).

Залучені джерела формування інвестиційних ресурсів – кошти й інше майно, що залучається для реалізації інвестиційного портфеля на пайовій або акціонерній основі.

Консорціум – тимчасова угода між організаціями для спільного здійснення єдиного капіталомісткого проекту.

Оптимальна структура капіталу – співвідношення різних джерел використовуваного капіталу, за якого досягається найменша його вартість і максимальна прибутковість.

Оптимізація структури інвестиційних ресурсів – формування окремих внутрішніх і зовнішніх джерел інвестиційних ресурсів за критерієм мінімізації вартості засобів, що залучаються, з метою забезпечення найбільш високої їх віддачі та фінансової стійкості інвестора.

Середньозважена вартість капіталу (WACC) – може бути визначена як той рівень дохідності, який має приносити інвестиційний проект, щоб можна було забезпечити отримання всіма категоріями інвесторів доходу аналогічно тому, який вони могли б отримати від альтернативного вкладення коштів з тим же рівнем ризику.

Фінансування інвестиції – забезпечення інвестиційної діяльності необхідними коштами з різноманітних джерел.

Питання для закріплення знань:

1. Визначте роль амортизації у фінансуванні інвестиційних проектів.
2. Визначте роль банківського кредитування у фінансуванні інвестиційних проектів.
3. Охарактеризуйте економічну сутність вартості капіталу інвестиційного проекту.
4. Охарактеризуйте модель середньозваженої вартості капіталу.
5. Назвіть методи оптимізації структури інвестиційних ресурсів.
6. Як визначається оптимальна структура інвестиційних ресурсів з урахуванням ризику?

Тема 9. Залучення іноземного капіталу

План семінарського заняття:

1. Правова база залучення іноземних інвестицій.
2. Чинники міжнародної інвестиційної діяльності.
3. Пільги, що надаються інвесторам на територіях спеціальних (вільних) економічних зон.
4. Політика держави щодо залучення іноземних інвестицій.
5. Визначення умов, пріоритетних сфер, системи інвестиційних пільг, системи гарантій щодо захисту прав інвесторів для здійснення іноземних інвестицій.
6. Обсяги прямих іноземних інвестицій в Україні та їх динаміка.

Ключові терміни теми: іноземні інвестиції, прямі іноземні інвестиції, портфельні інвестиції, інвестиційний клімат.

Завдання для самостійного опрацювання

1. На фондовому ринку пропонується до продажу облігація компанії «Дельта» за ціною 65 грн за шт. (номіналом 100 грн). Вона була емітована терміном на 3 роки, до погашення залишився 1 рік. Процентні виплати за облігацією здійснюються один раз на рік за ставкою 7%. З урахуванням рівня ризику даного типу облігації норма її поточної прибутковості дорівнює 10% на рік. Визначте поточну ринкову вартість облігації та її відповідність ціні продажу.

2. Придбана інвестором акція виявляється йому перспективною, тому він планує використовувати її протягом тривалого періоду.

На найближчі 5 років ним складено прогноз дивідендів, відповідно до якого в 1-й рік сума дивідендів становитиме 100 грн, а в наступні роки зросте на 20 грн. Норма поточної прибутковості акцій даного типу становить 15% на рік. Визначте поточну ринкову вартість акції.

3. Останній дивіденд, виплачений за акцією, становив 15 грн. Компанія постійно збільшує суму щорічно виплачуваних дивідендів на 10%. Норма поточної прибутковості акцій даного типу – 12% на рік. Визначте поточну ринкову вартість акції.

Питання для закріплення знань:

1. Охарактеризуйте іноземні інвестиції та визначте правову базу, що регулює залучення іноземних інвестицій.
2. Визначте специфіку іноземних інвестицій та її врахування при залученні іноземного капіталу.
3. Назвіть основні чинники міжнародної інвестиційної діяльності.
4. Вкажіть напрями міжнародної інвестиційної діяльності.
5. Прямі та портфельні інвестиції та їх характеристика.
6. Назвіть основні Міжнародні фінансово-кредитні інститути та їх функції на інвестиційному ринку.
7. Назвіть організації, що входять до групи Світового банку, їх характеристика та мета діяльності.
8. Які існують пільги, що надаються інвесторам на територіях спеціальних (вільних) економічних зон.
9. Охарактеризуйте політику держави щодо залучення іноземних інвестицій. Визначте умови, пріоритетних сфер, системи інвестиційних пільг, системи гарантій щодо захисту прав інвесторів для здійснення іноземних інвестицій.

10. Назвіть обсяги прямих іноземних інвестицій в Україні та охарактеризуйте їх динаміку.

Тема 10. Менеджмент інвестицій

План семінарського заняття:

1. Характеристика змісту управління проектами.
2. Основні напрямки, за якими здійснюється управління інвестиційними проектами.
3. Визначення порядку проведення комплексної державної експертизи інвестиційних програм та проектів будівництва.
4. Характеристика механізму ціноутворення в інвестиційній сфері.
5. Визначення факторів, що впливають на формування ціни в інвестиційній сфері.
6. Вирішення задач, розгляд практичних ситуацій, тести

Ключові терміни теми:

менеджмент інвестицій, інвестиційний проект, інвестиційна діяльність, інвестиції, консорціум, концерн, корпорація, організаційна структура, транснаціональна корпорація, інтегрована корпоративна структура.

Завдання для самостійного опрацювання

1. В день реалізації інноваційного проекту початкова сума інвестиції склала 210 000 грн, щорічні грошові потоки упродовж 4-х років надали 100 000 грн щорічно, процента ставка = 20 %. Вишні інтегральний ефект проекту (або чистий приведений доход), срок окупності проекту та индекс рентабельності інноваційного проекту.

2. З метою реалізації інноваційного проекту - освоєння технології виробництва екологічно чистого молока, ТОВ «Агросоюз» планує використовувати свої та позикові кошти сумою 200 тис. грн. у банку «Приват-банк» на 3 роки під 30 % річних. Використовуючи вихідні дані реалізації інноваційного проекту, визначити суму чистого приведенного доходу, срок окупності інноваційного проекту, внутрішню норму прибутковості проекту та индекс рентабельності проекту.

3. Німецький гральний автомат коштує 40000 євро. Його пропускна здатність становить 150 ігор на день (8 - годинний робочий день зали атракціону). Передбачається, що гральний автомат буде використовуватись

протягом 250 днів на рік. Коефіцієнт завантаження - 0,8. Вартість однієї гри, яка визначені заздалегідь становить 3 грн. Витрати на експлуатацію автомата (електроенергія, налагодження, ремонт, охорона тощо) 30 000 грн. на рік. Строк служби автомата - 5 років. Залишкова вартість передбачається у 5000 грн. Мінімально прийнятна рентабельність - 20%. Супутні капітальні вкладенні не передбачаються. Валюта може бути придбана за курсом НБУ. Чи ефективно купувати німецький гральний автомат за умов, які зазначені вище? Яка має бути мінімальна вартість однієї гри?

4. Керівництву організації, яка спеціалізується на випуску причепних знарядь до сільськогосподарської техніки, пропонується для експертизи три варіанти технології виробництва. Застосовуючи вихідні дані, подані в таблиці 9, визначити найбільш ефективний проект. Коефіцієнт порівнювальної ефективності $E_{\Pi} = 0,1$.

Таблиця 9

Показники	Варіант		
	1	2	3
Інвестиції, тис.грн	22500	27600	19700
Витрати виробництва на одиницю продукції, грн	13600	14700	13700
Річний обсяг виробництва, тис. шт	700	1100	2500

5. Розрахуйте облікову норму прибутку та виберіть найбільш ефективний варіант вкладення капіталу. Дані для розрахунку: 1-й варіант: вкладення капіталу в сумі 100 тис. грн. приносить чистий прибуток в розмірі 50 тис. грн. 2-й варіант: вкладення капіталу в розмірі 200 тис. грн. приносить чистий прибуток в розмірі 90 тис. грн. Середня норма амортизації по інвестиціям 15 % в рік.

Термінологічний словник

Антистрестівське законодавство – законодавство, націлене на забезпечення реалізації функцій конкуренції в галузях зі всілякими інституціональними структурами: від виробництв, у яких працює значна кількість компаній, жодна з яких не може вплинути на ціни й обсяг товарів, що постачаються на ринок, до сфер економіки, контрольованих найбільшими корпораціями.

Інтегрована корпоративна структура – організаційна форма об'єднання фінансового, промислового й інтелектуального капіталу, що базується на концентрації виробництва і взаємозалежних з нею формах

суспільного виробництва, невід'ємним принципом об'єднання якого є одержання синергічного ефекту.

Консорціум – тимчасова угода між організаціями для спільного здійснення єдиного капіталомісткого проекту.

Концерн – форма підприємницьких структур, що поєднує підприємства промисловості, транспорту, торгівлі та банківської сфери.

Корпорація – спеціально створена за допомогою держави економічна одиниця, що функціонує незалежно від її власників.

Організаційна структура – «каркас» організації, що визначає комплекс її завдань, взаємозв'язки формальної підзвітності й системи, що забезпечують ефективну координацію діяльності робітників відділів.

Транснаціональна корпорація – організація, більше 25 % прибутків якої пов'язані з операціями поза країною походження.

Холдингова компанія – це особливий вид фінансової компанії, що створюється для володіння контрольними пакетами акцій інших компаній з метою контролю та управління їх діяльністю.

Питання для закріплення знань:

1. У чому полягає сутність управління інвестиціями?
2. Назвіть принципи управління інвестиційною діяльністю.
3. Назвіть складові механізми управління інвестиційною діяльністю.
4. Охарактеризуйте важелі державного регулювання прямої і непрямой дії.
5. Що являє собою інтегрована корпоративна структура?
6. У чому полягають особливості та переваги інтегрованих корпоративних структур порівняно з унітарними підприємствами?
7. Поясніть принцип побудови інтегрованої корпоративної структури у формі промислово-фінансової групи.

Тема 11. Державне регулювання інвестиційної діяльності

План семінарського заняття:

1. Теоретичні засади державного регулювання інвестиційних процесів.
2. Основні принципи державної інвестиційної політики.
3. Основні завдання державної політики в інвестиційній діяльності.
6. Визначте зміст державного регулювання інвестиційної діяльності.
7. Характеристика прямих методів державного регулювання інвестиційної діяльності.
8. Вирішення задач, розгляд практичних ситуацій, тести

Ключові терміни теми:

державне регулювання, інвестиційний процес, бюджетні важелі, грошова політика, економічні важелі, інструменти регулювання, протекціонізм, субвенція, фіскальна політика, фіскальна експансія.

Завдання для самостійного опрацювання

1. Провести огляд законодавчої бази, яка регламентує відносини між суб'єктами інвестиційної діяльності.
2. Здійснити критичний аналіз законодавчих актів, які регламентують відносини між суб'єктами інвестиційної діяльності.
3. Визначити напрями удосконалення законодавчої бази з урахуванням закордонного досвіду.

Термінологічний словник

Бюджетні важелі – це встановлена державою система різних видів податків, що практично визначають таку систему перерозподілу доходів підприємств і громадян країни, яку держава вважає (на сучасному етапі розвитку економіки) оптимальною для формування прибуткової частини бюджету та збереження у підприємств і підприємців ринкових стимулів до роботи та отримання прибутків.

Грошова (монетарна) політика – дії центрального банку країни, спрямовані на досягнення визначених цільових показників обсягу і темпів зростання грошової маси.

Економічні важелі – засоби та методи управління за допомогою фінансово-кредитних інструментів, податків, регулювання цін і використання тарифів, амортизаційної політики.

Інструменти регулювання – заходи та важелі, що використовуються державою для забезпечення пропорційності й стабільності економіки.

Методи регулювання – сукупність конкретних способів і засобів впливу суб'єкта регулювання, спрямованих на практичне досягнення поставленої мети.

Механізм регулювання економіки – система методів, важелів та інструментів забезпечення функціонування та розвитку економічних процесів і систем.

Організаційно-економічний механізм регулювання інвестиційної діяльності – система відповідних методів, інструментів і важелів, які використовують для досягнення цільових показників інвестиційної діяльності на основі інформаційно-аналітичного, нормативно-правового та організаційного забезпечення.

Протекціонізм – інструмент державної політики, покликаний захистити галузі національної економіки від банкрутства чи скорочення виробництва через неспроможність конкурувати з імпортерами.

Регулювання – спосіб та механізм підпорядкувати що-небудь певній планомірній організації дій, впорядкувати; функція управління, що забезпечує функціонування та розвиток явищ і процесів у межах заданих кількісно-якісних параметрів.

Субвенція – форма фінансової допомоги окремим галузям, регіонам, підприємствам, використовувана в окремих випадках для визначених цілей інвестування.

Фіскальна експансія – зміна державної фіскальної політики, результатом якої є зростання державних витрат чи зниження державних доходів.

Фіскальна політика – державна політика у сфері витрат і податків, що визначається, як правило, парламентом країни.

Фіскальне стискування – державна політика в галузі державних доходів і витрат, спрямована на скорочення дефіциту державного бюджету.

Питання для закріплення знань:

1. Визначте зміст регулювання інвестиційної діяльності.
2. Дайте характеристику основних складових організаційно-економічного механізму регулювання взаємодії суб'єктів інвестування.
3. Охарактеризуйте прямі методи державного регулювання інвестиційної діяльності.
4. Які важелі державного впливу відносять до непрямих методів регулювання інвестиційною діяльністю?
5. Поясніть сутність ринкового механізму регулювання інвестиційної діяльності.
6. Які важелі бюджетно-податкової політики застосовуються для регулювання інвестиційної діяльності в Україні?
7. Які інструменти регулювання і контролю інвестиційної діяльності застосовуються в Україні на сучасному етапі?

Тема 12. Використання інвестицій

План семінарського заняття:

1. Освоєння інвестицій.
2. Участь інвесторів у пусконаладжувальних роботах.
3. Проектування і ціноутворення в інвестиційній сфері.
4. Особливості ціноутворення в інвестиційній сфері.

5. Вирішення задач, розгляд практичних ситуацій, тести

Ключові терміни теми:

інвестиційне проектування, проект будівництва, одностадійне проектування, двостадійне проектування, кошторис, технологічна частина, будівельна частина, економічна частина, вартісні показники, натуральні показники, будівельні показники, експлуатаційні показники, ціна, ринкова ціна, абсолютна ціна, поточна ціна, тендерна документація, оферта, учасник торгів.

Завдання для самостійного опрацювання

1. За попередніми розрахунками було визначено, що очікувані надходження від реалізації інвестиційного проекту, метою якого є технічне переозброєння виробництва, на протязі останніх трьох років складають відповідно 35,4 тис. грн., 41,6 тис. грн., 48,9 тис. грн. Ставка дисконту дорівнює 35%. Необхідно зробити висновки про доцільність інвестування проекту, якщо первісні інвестиції становлять 50,3 тис. грн.

2. За проектом, який потребує інвестицій у розмірі 250 тис. доларів США, передбачається отримання щорічного прибутку у розмірі 45 тис. доларів США на протязі 12 років. Необхідно оцінити доцільність такої інвестиції, якщо ставка дисконту складає 10%.

3. Проект, розрахований на 9 років, потребує інвестицій у розмірі 150 тис. у.о. За перші 2 роки грошових надходжень не очікується, однак наступні 7 років щорічний дохід складатиме 43 тис. у.о. Чи слід прийняти цей проект, якщо ставка дисконту складає 12%. Розрахунок виконайте двома методами.

4. Обсяг необхідних капіталовкладень за інвестиційним проектом становить 98 тис. грн., передбачувані доходи на протязі перших 3-х років - по 24 тис. грн., у наступні 6 років – по 31 тис. грн. Необхідно визначити, чи доцільно фінансувати даний проект, якщо ціна капіталу складає 28%.

5. Розрахувати IRR інвестиційного проекту, якщо обсяг первинних капіталовкладень складає 75 тис. грн., а грошові надходження від його реалізації очікуються за роками – 53,12 тис. грн., 57,81 тис. грн., 61,43 тис. грн. відповідно.

6. Розрахувати IRR інвестиційного проекту, якщо обсяг початкових капіталовкладень складає 150 тис. грн., а грошові надходження від його реалізації очікуються відповідно за роками – 70,12 тис. грн., 72,81 тис. грн., 78,53 тис. грн.

7. Первісні витрати за інвестиційним проектом 7 млн. грн., період окупності інвестицій – 7 років. Скільки повних років має складати життєвий цикл проекту

із заміни обладнання, щоб його придбання було беззбитковим, якщо ставка дисконтування дорівнюватиме 12 %?

Питання для закріплення знань:

1. У чому полягає сутність використання інвестицій?
2. Назвіть принципи використання інвестицій.
3. Назвіть функції використання інвестицій.
4. Дайте визначення інвестиційної безпеки.
5. У чому полягає позитивний і нормативний ефект інвестиційної безпеки?
6. Що являє собою механізм інвестиційної безпеки?
7. Які функції виконує механізм реалізації інвестиційної безпеки?
8. Які компоненти включає державний механізм гарантування інвестиційної безпеки?
9. Дайте визначення інвестиційного партнерства.

3. ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «ІНВЕСТУВАННЯ»

1. Термін “інвестиції” походить від англійського терміну:
 - A. Investigation
 - Б. Innovation
 - В. Investment
 - Г. Income

2. Вкладення будь-яких видів майнових та інтелектуальних цінностей, що мають на меті отримання прибутку чи досягнення соціального ефекту називаються:
 - A. Інвестиції
 - Б. Інновації
 - В. Капітальні вкладення
 - Г. Банківські депозити

3. Вкладення реальних активів у відтворення основних виробничих фондів підприємства, це –
 - A. Амортизація
 - Б. Капітальні вкладення
 - В. Інновації
 - Г. Інтелектуальні інвестиції

4. Сукупність практичних дій фізичних, юридичних осіб і держави щодо реалізації інвестицій, це –
 - A. Інвестиційний проект
 - Б. Інвестиційний процес
 - В. Інноваційний процес
 - Г. Інвестиційна діяльність

5. Комплекс дій від моменту прийняття рішення про інвестування до завершальної стадії інвестиційного проекту називається:
 - A. Інвестиційний цикл
 - Б. Інвестиційний кругообіг
 - В. Інвестиційний проект
 - Г. Інвестиційний процес

6. Ряд інвестиційних циклів, які повторюються називаються:

- A. Інвестиційний проект
 - Б. Інвестиційний процес
 - В. Інвестиційний цикл
 - Г. Інвестиційна діяльність
7. Майнові та інтелектуальні цінності, що вкладаються в підприємницьку та інші види діяльності є:
- A. Результатами інвестиційної діяльності
 - Б. Суб'єктами інвестиційної діяльності
 - В. Об'єктами інвестиційної діяльності
 - Г. Стимулами для інвестиційної діяльності
8. Прибуток починає отримуватись одразу ж після завершення інвестування в повному об'ємі при формі часового перебігу.
- A. Паралельній
 - Б. Комбінованій
 - В. Інтервальній
 - Г. Послідовній
9. Загальний об'єм коштів, що спрямовуються у відтворення виробництва називають:
- A. Чистими інвестиціями
 - Б. Валовими інвестиціями
 - В. Інвестиціями оновлення
 - Г. Інвестиціями споживання
10. Інвестиції, що спрямовуються на підтримання існуючих виробничих потужностей та обсягів виробництва, називаються:
- A. Чистими інвестиціями
 - Б. Валовими інвестиціями
 - В. Інвестиціями оновлення
 - Г. Інвестиціями споживання
11. Основним джерелом фінансування інвестицій оновлення є:
- A. Прибуток
 - Б. Позикові кошти
 - В. Державні субсидії
 - Г. Амортизаційні відрахування

12. Вкладення, що спрямовуються у нове будівництво, реконструкцію і розширення, технічне переозброєння, приріст товарно-матеріальних запасів, мають назву:
- А. Чисті інвестиції
 - Б. Валові інвестиції
 - В. Інвестиції оновлення
 - Г. Капітальні вкладення
13. Джерелами фінансування чистих інвестицій є:
- А. Податковий кредит
 - Б. Відшкодування державою ПДВ
 - В. Прибуток, позикові кошти, державні субсидії
 - Г. Амортизаційні відрахування
14. Вкладення коштів в реальні активи – як матеріальні (здебільшого це основні та оборотні виробничі фонди) так і в нематеріальні називаються:
- А. Фінансовими інвестиціями
 - Б. Реальними інвестиціями
 - В. Капітальними вкладеннями
 - Г. Інтелектуальними інвестиціями
15. Рухоме та нерухоме майно (будівлі, споруди, обладнання) та інші матеріальні цінності є об'єктом інвестування.
- А. Фінансового
 - Б. Стратегічного
 - В. Капітального
 - Г. Реального
16. Вкладення коштів в цінні папери, спеціальні (цільові) банківські вклади, депозити, паї тощо – це:
- А. Інтелектуальні інвестиції
 - Б. Комплексні інвестиції
 - В. Фінансові інвестиції
 - Г. Корпоративні інвестиції
17. Форма інвестування, що передбачає безпосередню участь інвестора у виборі об'єктів інвестування і вкладанні коштів, називається:

- А. Прямими інвестиціями
- Б. Іноземними інвестиціями
- В. Непрямими інвестиціями
- Г. Корпоративними інвестиціями

18. Згідно положень МВФ міжнародні інвестиції вважаються прямими, якщо інвестору належить не менше статутного фонду підприємства.
- А. 50 %
 - Б. 25 %
 - В. 51 %
 - Г. 20 %
19. Фінансові інвестиції можуть в деяких випадках бути прямими, але лише у разі придбання інвестором:
- А. Облігацій
 - Б. Казначейських зобов'язань
 - В. Акцій
 - Г. Інвестиційних сертифікатів
20. Підтвердженням прямих реальних інвестицій є:
- А. Постійне проживання інвестора на території України
 - Б. Довідка про іноземну інвестицію в Україні
 - В. Наявність відповідної ліцензій у інвестора
 - Г. Присутність інвестора в складі засновників або членів підприємства
21. Інвестиції, опосередковані іншими особами, або ж які не дають можливості інвестору справляти суттєвий вплив на діяльність реципієнта, це –
- А. Непрямі (портфельні) інвестиції
 - Б. Комплексні інвестиції
 - В. Фінансові інвестиції
 - Г. Корпоративні інвестиції
22. Вкладення капіталу на період не більше одного року називаються:
- А. Середньотермінові інвестиції
 - Б. Короткотермінові інвестиції
 - В. Довготермінові інвестиції
 - Г. Термінові інвестиції
23. Вкладення капіталу на період понад один рік це –

- А. Середньотермінові інвестиції
 - Б. Короткотермінові інвестиції
 - В. Довготермінові інвестиції
 - Г. Термінові інвестиції
24. Вкладення коштів, які здійснюються фізичними та юридичними особами недержавних форм власності, це –
- А. Державні інвестиції
 - Б. Іноземні інвестиції
 - В. Спільні інвестиції
 - Г. Приватні інвестиції
25. Вкладення, які здійснюються центральними та місцевими органами влади та управління, а також інвестиції державних підприємств і установ, це –
- А. Державні інвестиції
 - Б. Іноземні інвестиції
 - В. Спільні інвестиції
 - Г. Приватні інвестиції
26. Вкладення, що здійснюються іноземними фізичними, юридичними особами і державами в особі уповноважених органів, це –
- А. Державні інвестиції
 - Б. Іноземні інвестиції
 - В. Спільні інвестиції
 - Г. Приватні інвестиції
27. Вкладення, які здійснюються суб'єктами спільної форми власності, це – .
- А. Державні інвестиції
 - Б. Іноземні інвестиції
 - В. Спільні інвестиції
 - Г. Приватні інвестиції
28. Вкладення коштів в об'єкти інвестування, розміщені в територіальних межах країни, для якої інвестор є резидентом, називаються:
- А. Інвестиціями за межами країни
 - Б. Іноземними інвестиціями
 - В. Міжнародними інвестиціями
 - Г. Інвестиціями в межах країни

29. Вкладення коштів в об'єкти інвестування, розміщені поза територіальними межами країни, для якої інвестор є резидентом, називаються:
- А. Інвестиціями за межами країни
 - Б. Іноземними інвестиціями
 - В. Комплексними інвестиціями
 - Г. Інвестиціями в межах країни
30. Сукупність економічних відносин, які виникають між продавцями та покупцями інвестиційних товарів і послуг, це:
- А. Інвестиційна сфера
 - Б. Інвестиційний ринок
 - В. Інвестиційні відносини
 - Г. Інвестиційна діяльність
31. Місце, де громадяни і організації, які бажають взяти гроші в борг, зустрічаються з тими, у кого є "зайві" гроші, називаються:
- А. Інвестиційна сфера
 - Б. Інвестиційний ринок
 - В. Фінансовий інвестиційний ринок капіталу
 - Г. Інвестиційна інфраструктура
32. Ринок, що на ньому обертаються інвестиційні товари та послуги (нерухомість, ділянки під забудову; обладнання, будівельні матеріали, дослідницькі, конструкторські, будівельні-монтажні, пусконалагоджувальні та інші роботи і послуги; нові технології, ліцензії, патенти на винаходи та відкриття, досвід, знання, "ноу-хау", інжинірингові послуги), має назву:
- А. Інвестиційний ринок
 - Б. Ринок фінансових активів
 - В. Підрядний ринок
 - Г. Ринок реальних активів
33. Форма проведення інвестиційного конкурсу при купівлі-продажу об'єктів, залученні інвестиційних ресурсів та розміщенні підрядних замовлень має назву
- А. Тендер
 - Б. Аукціон
 - В. Ярмарок
 - Г. Біржа

34. На тендерах, не залежно від мети їх проведення, інвестор завжди виступає в ролі:
- А. Підрядника
 - Б. Покупця
 - В. Продавця
 - Г. Організатора
35. Юридичних та фізичних осіб, які здійснюють вкладення власних, позикових та залучених коштів в об'єкти підприємницької діяльності з метою отримання прибутку чи досягнення соціального ефекту називають:
- А. Реципієнти
 - Б. Державні органи
 - В. Інвестори
 - Г. Інвестиційні посередники
36. Постійно діючий оптовий ринок, що функціонує в певному місці та відповідно до встановлених правил торгівлі й регламенту, через який здійснюється торгівля крупними партіями інвестиційних, це –
- А. Валютна біржа
 - Б. Фондова біржа
 - В. Тендер
 - Г. Товарна біржа
37. Організаційно оформлений і регулярно функціонуючий ринок, на якому здійснюється торгівля цінними паперами, називається:
- А. Фондова біржа
 - Б. Інвестиційний ринок
 - В. Інвестиційна сфера
 - Г. Товарна біржа
38. Кредитне обслуговування, розрахункове обслуговування, касове обслуговування, депозитні операції, власні інвестиційні операції, інвестиційне консультування, управління інвестиційними портфелями клієнтів, це функції, які в інвестиційній сфері виконують:
- А. Кредитні спілки
 - Б. Комерційні банки
 - В. Інвестиційні компанії
 - Г. Лізингові компанії

39. Юридичних осіб, у відтворення та розвиток яких вкладаються інвестиційні ресурси, називають:
- А. Інвесторами
 - Б. Інвестиційними фондами
 - В. Реципієнтами
 - Г. Функціональними учасниками інвестиційного процесу
40. Юридичних осіб, які виконують посередницькі функції на інвестиційному ринку та надають кошти для фінансування інвестицій, називають:
- А. Функціональними учасниками інвестиційного процесу
 - Б. Інвестиційними фондами
 - В. Реципієнтами
 - Г. Фінансовими посередниками
41. Організаційні структури, які в процесі реалізації інвестиційних проектів виконують специфічні функції, надаючи різноманітні послуги, називають:
- А. Функціональними учасниками інвестиційного процесу
 - Б. Інвестиційними фондами
 - В. Реципієнтами
 - Г. Фінансовими посередниками
42. Форма міжгосподарського об'єднання, що створюється з метою координації діяльності, узгодження дій учасників щодо визначення цін, освоєння ринків збуту, захисту їх інтересів, має назву:
- А. Концерн
 - Б. Асоціація
 - В. Холдингова компанія
 - Г. Консорціум
43. Форма міжгосподарського договірною об'єднання підприємств, що побудована на повній фінансовій залежності від одного чи кількох її членів, що відрізняється тісними фінансовими, організаційними, маркетинговими зв'язками між учасниками, функціонуванням управлінських структур на рівні об'єднання в цілому, називається:
- А. Асоціація
 - Б. Конгломерат
 - В. Корпорація
 - Г. Промислово-фінансова група

44. Статутне об'єднання підприємств промисловості, наукових організацій, транспорту, банків, торгівлі тощо на основі повної фінансової залежності від одного або групи підприємств, це –
- А. Конгломерат
 - Б. Корпорація
 - В. Консорціум
 - Г. Концерн
45. Тимчасове статутне об'єднання промислового і банківського капіталу для досягнення статутної мети, після чого воно може бути ліквідовано або реорганізовано в постійне господарське об'єднання, це –
- А. Консорціум
 - Б. Корпорація
 - В. Асоціація
 - Г. Концерн
46. Статутне об'єднання підприємств, які здійснюють спільну діяльність на основі добровільної централізації окремих функцій виробництва, науково-технічної, інвестиційної, фінансової діяльності, а також для організації комерційного обслуговування, має назву:
- А. Асоціація
 - Б. Конгломерат
 - В. Консорціум
 - Г. Концерн
47. Організація, яка володіє контрольними пакетами акцій інших компаній з метою здійснення контролю і управління ними, називається:
- А. Промислово-фінансова група
 - Б. Транснаціональна корпорація
 - В. Холдингова компанія
 - Г. Міжнародний концерн
48. Вид холдингу, при якому головна компанія виконує лише функції управління і контролю за діяльністю дочірніх фірм, має назву:
- А. Частковий
 - Б. Змішаний
 - В. Повний
 - Г. Чистий

49. Вид холдингу, при якому головна компанія крім функцій управління і контролю, займається також підприємницькою діяльністю в промисловості, кредитно-банківській, торгівельній, транспортній та інших сферах як самостійно, так і спільно з дочірніми підприємствами, має назву:
- А. Змішаний
 - Б. Частковий
 - В. Повний
 - Г. Чистий
50. Велике господарське об'єднання, яке створюється за рішенням уряду і до якого можуть входити промислові, сільськогосподарські підприємства, банки, торгові дома, наукові і проектні установи, інші організації всіх форм власності, що мають на меті отримання прибутку, в тому числі й шляхом реалізації спільних інвестиційних проектів, має назву:
- А. Транснаціональна корпорація
 - Б. Промислово-фінансова група
 - В. Холдингова компанія
 - Г. Міжнародний концерн
51. Форма міжгосподарського співробітництва, при якій головна компанія надає індивідуальному підприємцю або групі підприємців ліцензію на виробництво продукції, торгівлю товарами або надання послуг під торговельною маркою даної компанії на обмеженій території, на термін і умовах, які визначені договором, називається:
- А. Лізинг
 - Б. Ліцензування
 - В. Франчайзинг
 - Г. Кооперація
52. Юридична особа, заснована у формі акціонерного товариства, виключною діяльністю якого є спільне інвестування, має назву:
- А. Спільне підприємство
 - Б. Інвестиційна компанія
 - В. Підприємство з іноземними інвестиціями
 - Г. Інвестиційний фонд
53. Вид інвестиційного фонду, що організовується з зовнішнім апаратом управління, який працює за наймом, називається:

- А. Довірче товариство
- Б. Акціонерне товариство
- В. Товариство з обмеженою відповідальністю
- Г. Командитне товариство

54. Торгівець цінними паперами, який, крім інших видів діяльності, може залучати кошти для здійснення спільного інвестування шляхом емісії цінних паперів та їх розміщення, це –
- А. Інвестиційний фонд
 - Б. Інвестиційна компанія
 - В. Акціонерна компанія
 - Г. Фінансовий посередник
55. Інвестиційний фонд або не може придбати більше цінних паперів одного емітента
- А. 10 %
 - Б. 15 %
 - В. 5 %
 - Г. 20 %
56. Статутний капітал інвестиційного фонду повинен складати не менше мінімальних заробітних плат на момент реєстрації
- А. 10000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян
 - Б. 50000 мінімальних заробітних
 - В. 25000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян
 - Г. 2000 мінімальних заробітних
57. Статутний капітал інвестиційної компанії повинен складати не менше на момент реєстрації
- А. 50000 мінімальних заробітних
 - Б. 25000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян
 - В. 2000 мінімальних заробітних
 - Г. 100000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян
58. Засновниками інвестиційного фонду чи компанії можуть бути фізичні та юридичні особи, частина державного майна в статутному фонді яких не перевищує:

- A. 50 %
- Б. 25 %
- В. 10 %
- Г. 75 %

59. Інвестиційний фонд не має права тримати в цінних паперах менше своїх активів
- A. 50 %
 - Б. 90 %
 - В. 70 %
 - Г. 75 %
60. Юридична особа, яка приймає на себе функції щодо повної реалізації інвестованого капіталу, це –
- A. Фірма-ріелтер
 - Б. Посередницька фірма
 - В. Фінансовий посередник
 - Г. Фірма-девелопер
61. Розмір винагороди фірми-девелопера зазвичай становить від суми інвестицій.
- A. 5-10 %
 - Б. 10-15%
 - В. 15-20 %
 - Г. 1-5 %
62. Юридична особа, яка здійснює надання посередницьких послуг на ринку нерухомості, називається:
- A. Фірма-девелопер
 - Б. Фірма-ріелтер
 - В. Консалтингова фірма
 - Г. Аудиторська фірма
63. Розмір винагороди фірми-ріелтера зазвичай становить від вартості об'єкту:

- А. 1-3%
- Б. 10-15%
- В. 3-10 %
- Г. 15-18 %

64. Організації, які розробляють на договірних засадах різноманітну документацію:
- А. Аудиторські фірми
 - Б. Посередницькі фірми
 - В. Проектні фірми
 - Г. Інжиніринго-консалтингові фірми
65. Організації, що виконують весь комплекс робіт по інвестиційному проекту: проектно-пошукових, будівельних, монтажних, пусконаладжувальних і здають інвестору готовий об'єкт "під ключ", це –.
- А. Будівельні фірми
 - Б. Інжиніринго-консалтингові фірми
 - В. Проектні фірми
 - Г. Фірми-рієлтери
66. Організації, що виконують в інвестиційному процесі функції перевірки фінансово-господарської діяльності як самого інвестора, так і його партнерів, називаються:
- А. Інжиніринго-консалтингові фірми
 - Б. Аудиторські фірми
 - В. Посередницькі фірми
 - Г. Комерційні банки
67. Сукупність політичних, правових, економічних та соціальних умов, які забезпечують і сприяють інвестиційній діяльності вітчизняних та зарубіжних інвесторів, – це...
- А. Інвестиційна діяльність
 - Б. Інвестиційний ринок
 - В. Інвестиційний процес
 - Г. Інвестиційний клімат
68. Основним чинником макроекономічної стабільності держави, що визначає характер її інвестиційного клімату, є:
- А. Зростання валового національного продукту
 - Б. Високий рівень зайнятості населення

- В. Зростання експорту країни
- Г. Відсутність дефіциту державного бюджету

69. Сукупність державних підходів і рішень, які визначають напрями використання капітальних вкладень у сферах і галузях економіки; мобілізацію засобів підприємств та створення сприятливого клімату; інституційну визначеність в управлінні процесом залучення, планування та реалізації інвестицій і дебюрократизацію діяльності відповідних організаційних структур, – це
- А. Програма розвитку інвестиційної діяльності
 - Б. Державна інвестиційна політика
 - В. Інвестиційний клімат держави
 - Г. Пріоритети державної інвестиційної політики
70. Основою чинного законодавства України з питань іноземних інвестицій є:
- А. Інструкції міністерств та відомств
 - Б. Декрети та постанови кабінету міністрів
 - В. Законодавчі акти та міжнародні договори
 - Г. Конституція України
71. Згідно чинному національному режиму іноземного інвестування, іноземні інвестори мають право здійснювати будь-яку господарську чи комерційну діяльність в Україні:
- А. На умовах, кращих, ніж для українських інвесторів
 - Б. Лише в окремих галузях економіки
 - В. Лише у виключних випадках, з дозволу уряду
 - Г. На рівних умовах з українськими інвесторами
72. Державна реєстрація іноземних інвестицій здійснюється:
- А. Міністерством фінансів України
 - Б. Міністерством економіки та європейської інтеграції
 - В. Міністерством зовнішньоекономічних зв'язків і торгівлі
 - Г. Міністерством закордонних справ
73. Термін державної реєстрації іноземних інвестицій за звичайних умов становить:
- А. 10 днів
 - Б. 3 дні
 - В. 7 днів
 - Г. 21 день

74. Гарантії від націоналізації чи реквізиції іноземних інвестицій, компенсація і відшкодування збитків, гарантії у випадку припинення діяльності та гарантії переказу прибутку, доходів і інших коштів зафіксовано у :
- А. Міжнародних договорах України
 - Б. Статуті Міжнародного банку реконструкції і розвитку
 - В. Внутрішньому законодавстві України
 - Г. Статуті Багатостороннього інвестиційного гарантійного агентства
75. Суперечки між іноземним інвестором і Україною з питань державного регулювання інвестицій крім судів загальної юрисдикції України можуть розглядатися:
- А. Багатостороннім інвестиційним гарантійним агентством
 - Б. Організацією з безпеки та співробітництва в Європі
 - В. Організацією економічного співробітництва та розвитку
 - Г. Міжнародними арбітражними судами
76. Визначення відповідності інвестиційних проектів з залученням іноземних інвестицій вимогам державної програми заохочення іноземних інвестицій здійснює:
- А. Агенція міжнародного співробітництва та інвестицій
 - Б. Кабінет міністрів України
 - В. Міністерство фінансів України
 - Г. Державна податкова адміністрація України
77. До заяви, крім інших документів, до Агенції міжнародного співробітництва та інвестицій для прийняття рішення про доцільність надання пільг додаються:
- А. Копії Установчого договору та Статуту підприємства з іноземними інвестиціями
 - Б. Копія зареєстрованого інформаційного повідомлення про іноземну інвестицію та бізнес-план проекту
 - В. Баланс підприємства з іноземними інвестиціями за перші 6 місяців роботи
 - Г. Висновок експертної комісії Української спілки промисловців та підприємців
78. Підприємства, що базуються на спільному капіталі суб'єктів господарської діяльності України та іноземних суб'єктів господарської діяльності, на спільному управлінні та спільному розподілі результатів та ризиків – це...
- А. Підприємства з іноземними інвестиціями
 - Б. Державні підприємства

- В. Спільні підприємства
- Г. Транснаціональні корпорації

79. Будь-яка правова форма підприємства, створена у відповідності з законами України, в якій іноземний інвестор володіє протягом року в середньому не менше 20% оголошеного статутного капіталу або часткою вартості не менше \$50 тис. для підприємств (організацій) і \$100 тис. для банків та інших фінансово-кредитних установ, – це...
- А. Спільне підприємство
 - Б. Закордонне підприємство
 - В. Приватне підприємство
 - Г. Підприємство з іноземними інвестиціями
80. Підприємства з іноземними інвестиціями, як юридичні особи підлягають державній реєстрації в:
- А. Обласних державних адміністраціях
 - Б. Міністерстві зовнішньоекономічних зв'язків та торгівлі
 - В. Міністерстві фінансів
 - Г. Районних державних адміністраціях
81. Продукція спільних підприємств не підлягає ліцензуванню і квотуванню за умови:
- А. Її сертифікації як продукції власного виробництва
 - Б. Її спрямування на експорт
 - В. Її використання в межах України
 - Г. Її виробництва з вітчизняної сировини
82. При переказі (вивезенні) за кордон частини прибутку (доходу), яка належить іноземному партнеру (інвестору) в результаті діяльності спільного підприємства, сплачується податок в розмірі суми, яку переказують або вивозять, якщо інше не передбачено міжнародними договорами України.
- А. 10 %
 - Б. 15%
 - В. 20 %
 - Г. 5 %
83. Спільні підприємства, у своїй зовнішньоекономічній діяльності з питань економічної, технологічної, екологічної та соціальної безпеки контролюються
- А. Міжнародним арбітражним судом

- Б. Організацією з безпеки та співробітництва в Європі
- В. Відповідними державними органами України
- Г. Міжнародним валютним фондом

84. Основним джерелом надходження інвестицій в основний капітал підприємств України на даний час є:
- А. Власні засоби підприємств
 - Б. Засоби іноземних інвесторів
 - В. Кредити банків
 - Г. Кошти державного бюджету
85. Загальний обсяг прямих іноземних інвестицій в Україні на даний час становить:
- А. Менше 3 млн. дол. США
 - Б. Понад 5,4 млн. дол. США
 - В. Від 3 до 4 млн. дол. США
 - Г. Понад 7 млн. дол. США
86. Найбільшу частку іноземних інвестицій спрямовано на даний час в таку галузь економіки України як:
- А. Сільське господарство
 - Б. Машинобудування
 - В. Оптова й роздрібна торгівля
 - Г. Харчова промисловість
87. Лідером за обсягами залучених іноземних інвестицій в Україні на даний час є:
- А. Київська область
 - Б. Запорізька область
 - В. Донецька область
 - Г. м. Київ
88. Найбільшим країною-донором закордонних інвестицій України є:
- А. Російська Федерація
 - Б. В'єтнам
 - В. Панама
 - Г. Польща
89. Прийняття державою функцій інвестора в різних секторах економіки відноситься до впливу на інвестиційний процес.

- А. Опосередкованого
- Б. Прямого
- В. Регулятивного
- Г. Економічного

90. Через свої інститути (органи законодавчої та виконавчої влади, національний банк, фонд держмайна, інноваційний фонд та інші позабюджетні фонди, державний антимонопольний комітет, органи державного арбітражу та ін.) держав реалізує вплив на інвестиційний процес.

- А. Прямий
- Б. Економічний
- В. Опосередкований
- Г. Адміністративний

91. Обмежена частина території країни, для якої характерний специфічний режим функціонування економічних суб'єктів, анклавність як гарантія досягнення стабільності і певної свободи, – це ...

- А. Спеціальна економічна зона
- Б. Колонія держави
- В. Місце компактного проживання національних меншин
- Г. Офшорна зона

92. Частина суверенної території держави, де товари іноземного виробництва зберігаються, продаються та купуються без сплати звичайних у таких випадках митних платежів, відноситься до видів спеціальних економічних зон, що має назву:

- А. Технополіс
- Б. Зона вільної торгівлі
- В. Комплексна виробнича зона
- Г. Туристично-рекреаційна зона

93. Вільні банківські чи страхові зони носять назву:

- А. Науково-технологічні парки
- Б. “Дьюті-фрі”
- В. Офшорні зони
- Г. Венчурні зони

94. Форма інтеграції науки і виробництва, що сприяє прискореному впровадженню передових науково-технічних розробок у виробничу практику, має назву:

- А. Офшорна зона
- Б. Експортна промислова зони
- В. Комплексна виробнича зона
- Г. Технополіс

95. Вид спеціальних економічних зон, що створюється для поживлення бізнесу за рахунок надання підприємцям більшої свободи діяльності та значних фінансових пільг, має назву:
- А. Підприємницька зона
 - Б. Франко-порт
 - В. Експортна промислова зони
 - Г. Науково-технічна зона
96. Юридична особа, яка здійснює випуск цінних паперів і несе відповідальність за ними перед їх власниками, це – ...
- А. Інвестор
 - Б. Емітент
 - В. Фінансовий посередник
 - Г. Інвестиційний інститут
97. Фізичні і юридичні особи, які купують цінні папери від свого імені і за свій рахунок з метою отримання прибутку, це – ...
- А. Брокери
 - Б. Емітенти
 - В. Інвестори
 - Г. Фінансові посередники
98. Фінансово-кредитні установи, спеціалізовані брокерські й дилерські контори, індивідуальні брокери та дилери, які мають ліцензію на право і займаються здійсненням посередницьких операцій з цінними паперами, називаються:
- А. Брокери
 - Б. Емітенти
 - В. Інвестори
 - Г. Фінансові посередники
99. Надання інвестором грошових коштів на визначений час, із зобов'язанням повернути до обумовленого терміну з відсотками, це –

- А. Фінансування на поворотній основі
- Б. Інвестиційне кредитування
- В. Фінансування на безповоротній основі
- Г. Реінвестування

100. Надання грошових коштів (здійснення витрат) різними інвесторами на невизначений час з надією на отримання від реалізації проекту в майбутньому доходів, які покривають з прибутком ці витрати, це – ...

- А. Фінансування на поворотній основі
- Б. Інвестиційне кредитування
- В. Фінансування на безповоротній основі
- Г. Реінвестування

4. Тематика рефератів та дослідно-аналітичні завдання

1. Сутність та роль інвестиційної безпеки у забезпеченні національних інтересів держави.
2. Принципи та основні етапи побудови механізму інвестиційної безпеки.
3. Форми інвестиційного партнерства між державою, реальним сектором економіки і фінансовим сектором.
4. Методологія визначення рівня інвестиційної безпеки.
5. Принципи та пріоритети державної інвестиційної політики України.
6. Бюджетно-податкова політика держави у сфері інвестицій.
7. Особливості амортизаційної політики держави у сфері інвестицій.
8. Напрямки та реалізація регуляторної політики України у сфері інвестицій.
9. Державне регулювання інвестиційної діяльності в Україні
10. Механізм мобілізації інвестиційних ресурсів на фінансовому ринку.
11. Напрямки регіональної політики держави у сфері інвестицій.
12. Правове регулювання інвестиційної діяльності та напрямки його удосконалення.
13. Політика формування інвестиційних ресурсів підприємства.
14. Політика використання інвестиційних ресурсів підприємства.
15. Методи розрахунку загального обсягу інвестиційних ресурсів підприємства.
16. Схеми фінансування реальних інвестиційних проектів.
17. Характеристика інвестиційних ризиків за різними ознаками та категоріями.
18. Джерела виникнення інвестиційних ризиків.
19. Управління інвестиційними ризиками.
20. Шляхи та напрями зниження інвестиційних ризиків.
21. Особливості страхування в інвестиційній діяльності.
22. Особливості, види та форми іноземних інвестицій.
23. Характеристика стану міжнародної економічної діяльності в Україні.
24. Особливості створення спеціальних вільних економічних зон.
25. Особливості діяльності спеціальних вільних економічних зон.
26. Роль іноземних інвестицій у розвитку інфраструктури підприємств приватного бізнесу.
27. Роль держави у стимулюванні іноземного інвестування.
28. Вплив спеціальних економічних зон на формування інвестиційного клімату України.
29. Діяльність та перспективи розвитку вільних економічних зон в Україні.
30. Напрямки державної політики України щодо залучення іноземного капіталу.
31. Регіональний і галузевий аналіз процесу інвестування в Україні.
32. Напрями пошуків привабливості інвестиційної привабливості Миколаївської області
33. Аналіз державного регулювання інвестиційної діяльності в різних країнах.

34. Проблеми оцінювання конкуруючих інвестицій.
35. Амортизаційна політика як інструмент регулювання інвестиційного процесу.
36. Державне регулювання інвестиційної діяльності організації.
37. Використання методів визначення чистої поточної вартості в інвестиційному аналізі.
38. Шляхи активізації інвестиційної діяльності Миколаївської області.
39. Внутрішня норма прибутку як критерій прийняття інвестиційних рішень.
40. Методи формування й обґрунтування інвестиційної стратегії підприємства.
41. Аналіз інвестиційного законодавства України.
42. Методи визначення рентабельності в інвестиційному аналізі.
43. Участь іноземного капіталу у приватизаційних процесах Миколаївської області.
44. Моніторинг ризиків в реалізації інвестиційної програми.
45. Грошовий потік як основний показник інвестиційного аналізу.
46. Аналіз чутливості і беззбитковості інвестиційних проектів.
47. Врахування інфляції в інвестиційному аналізі.
48. Строк окупності інвестицій як критерій прийняття інвестиційних рішень.
49. Оцінювання рентабельності інвестиційного проекту як складова оцінювання його ефективності.
50. Розробка й впровадження інноваційних форм інвестування.
51. Аналіз внутрішніх і зовнішніх джерел фінансування інвестицій.
52. Політика формування позикових інвестиційних ресурсів підприємства.
53. Лізинг як інструмент фінансування інвестиційного процесу.
54. Дивідендна політика підприємства в реалізації його інвестиційної програми.
55. Бізнес-планування як інструмент регулювання інвестиційного процесу.
56. Роль амортизаційної політики підприємства у формуванні його інвестиційних ресурсів.
57. Інвестиційний процес і особливості його стимулювання в сучасних умовах.
58. Особливості і напрямки державної політики по залученню іноземних інвестицій.
59. Сутність інвестиційної стратегії підприємства і принципи її розробки.
60. Проблеми іноземного інвестування в економіку України.
61. Аналіз методів оцінювання ефективності інвестування.
62. Підходи щодо оптимізації процесу інвестування.
63. Проблеми оптимізації структури капіталу інвестиційного проекту.
64. Аналіз макроекономічних умов реалізації інвестицій в Україні.
65. Особливості реалізації діяльності інвестиційних фондів в Україні.
66. Класифікація, елементи та кон'юнктура інвестиційного ринку.
67. Управління інвестиційними проектами та реалізація інвестиційного проектування.

- 68.Тендерні процедури в реалізації інвестиційного процесу.
- 69.Методи оптимізації структури джерел інвестиційних ресурсів
- 70.Формування та реалізація бізнес-плану інвестиційного проекту
- 71.Соціально-економічне обґрунтування інвестиційного проекту
- 72.Чинники реалізації міжнародної інвестиційної діяльності
- 73.Інвестиційна діяльність у вільних економічних зонах
- 74.Ринок цінних паперів як сфера реалізації інвестиційної програми
- 75.Аналіз та оцінювання ефективності фінансових інвестицій
- 76.Інтелектуальна власність та реалізація інтелектуальних інвестицій
- 77.Показники оцінювання інвестиційного клімату країни
- 78.Економічні та організаційні механізми управління інвестиційною діяльністю
- 79.Типи іноземних інвестицій та особливості їх залучення
- 80.Капітальне будівництво як система відтворення основних фондів та навколишнього середовища.
- 81.Фінансове забезпечення інвестиційних проектів
- 82.Комплекс інвестиційних галузей: актуальні проблеми їхнього сталого розвитку
- 83.Особливості реалізації стадій інвестиційної діяльності
- 84.Держава як суб'єкт інвестиційної діяльності
- 85.Формування та реалізації інвестиційного портфелю
- 86.Система контролю ефективності інвестиційного процесу
- 87.Інвестиційні операції регіональної громади
- 88.Амортизація необоротних активів як джерело фінансування інвестицій підприємства
- 89.Організація та планування інвестиційного процесу в промисловості
- 90.Проблеми розвитку інститутів спільного інвестування.
- 91.Інвестиційний механізм інноваційного розвитку економіки України
- 92.Організаційно-економічні засади розробки регіональних інвестиційних програм
- 93.Напрями вдосконалення державного регулювання інвестиційної діяльності підприємств
- 94.Фінансово-кредитні установи як суб'єкти інвестиційної діяльності
- 95.Фінансові посередники на інвестиційному ринку України

5. Перелік творчо-наукових робіт з дисципліни

«Інвестування»

I. Підготувати творчо-наукове есе за такими напрямами дослідження:

1. Науково-технічна діяльність підприємств України
2. Наукова та інноваційна діяльність підприємств в Україні

3. Вищі навчальні заклади України як генератори інвестиційних процесів
4. Основні показники соціально-економічного розвитку України
5. Інвестиції та основні засоби за регіонами: капітальні інвестиції
6. Розвиток підприємництва за регіонами

II. Творчо-наукова робота має містити:

1. Перша частина - це авторське есе за темою роботи (див. п. I).
2. Творчий підхід під час аналізу та оцінки студентом зазначеної динаміки. Викладення зазначеного аналізу та оцінки.
3. Підібрати 5 наукових статей за даною проблематикою та систематизувати у наукове есе (другу частину авторського есе).

Рекомендована література

1. Базова:

1. Борщ Л. М. Інвестування: теорія і практика / Л. М. Борщ, С. В. Герасимова. – К. : Знання, 2007. – 685 с.
2. Гончаров А. Б. Інвестування : навч. посіб. / А. Б. Гончаров. – Х. : ІНЖЕК, 2004. – 240 с.
3. Гриньова В. М. Інвестування : навч. посібн. / В. М. Гриньова. – Х. : ВД "Інжек", 2003. – 320 с.
4. Данілов О. Д. Інвестування : навч. посібн. / О. Д. Данілов, Г. М. Івашина, О. Г. Чумаченко. – Ірпінь, 2009. – 377 с.

Допоміжна:

1. Yasinska N. Mechanisms of mergers & acquisitions : international experience / N. Yasinska, H. Kelembet // Прометей. – 2009. – Вип. 1 (28). – С. 153–155.
2. Yasinska N. Nongovernmental Financing of the Programs of the Population Employment Assistance at the Regional Level / N. Yasinska, O. Akhmedova // Економіка і менеджмент – 2010 : матер. I Міжнар. конф. молодих вчених (25–27 листоп. 2010 р., м. Львів). – Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2010. – Серія «Економіка і менеджмент». – С. 256–257.
3. Гойко А.Ф. Методи оцінки ефективності інвестицій та пріоритетні напрями їх реалізації: монографія. - К.: ВІРА-Р, 1999.- 320 с. – 9 прим.
4. Гончаров А. Б. Інвестування : навч. посіб. / А. Б. Гончаров. – Х. : ІНЖЕК, 2004. – 240 с.
5. Гриньова В. М. Інвестування : навч. посібн. / В. М. Гриньова. – Х. :

ВД "Інжек", 2003. – 320 с.

6. Данілов О. Д. Інвестування : навч. посібн. / О. Д. Данілов, Г. М. Івашина, О. Г. Чумаченко. – Ірпінь, 2009. – 377 с.

7. Данілов О.Д. Інвестування: Навч. посібник./ О.Д.Данілов, Г.М.Івашина, О.Г.Чумаченко. - К.: Вид. дім "Комп'ютерпрес", 2001.- 364 с.

8. Дука А. П. Теорія та практика інвестиційної діяльності. Інвестування : навч. посібн. / А. П. Дука. – К. : Каравела, 2008. – 432 с.

9. Інвестування : підручник. Затверджено МОН / за ред. Л. О. Омелянович. – К., 2012. – 278 с.

10. Інвестування: навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни/ Пересада А.А.[та ін.]. - К.: КНЕУ, 2001.- 251 с. – 2 прим.

11. Кириченко О. А. Інвестування : підручник / О. А. Кириченко, С. А. Єрохін. – К. : Знання, 2009. – 573 с.

12. Кравцова Л. В. Інвестування / Л. В. Кравцова. – Донецьк : ДонІЕК, 2008. – 100 с.

13. Майорова Т. В. Інвестиційна діяльність : навч. посібн. / Т. В. Майорова. –К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 376 с.

14. Майорова Т.В. Інвестиційна діяльність: Навчальний посібник . - К.: ЦУЛ, 2003.- 376 с. – 3 прим.

15. Методичні вказівки для виконання підсумкового контролю знань для студентів заочної форми навчання з дисципліни «Інвестування»/ Укл.: Рудь І.Ю. – Миколаїв: Миколаївський національний університет імені В.О.Сухомлинського, 2012. – 19 с.

16. Мойсеєнко І. П. Інвестування : навч. посібн. / І. П. Мойсеєнко. –К. : Лібра, 2006. – 490 с.

17. Музиченко А. С. Інвестиційна діяльність в Україні : навч. посібн. / А. С. Музиченко. – К. : Кондор, 2005. – 406 с.

18. Навчально – методичний комплекс дисципліни.

19. Опорний конспект лекцій з дисципліни «Інвестиційний менеджмент» для студентів денної та заочної форми навчання. – Миколаїв: РВЦ МНУ, 2016.

20. Пересада А. А. Інвестиційний аналіз : навч.-метод. посібн. для самост. вивч. дисц. / А. А. Пересада, С. В. Онікієнко, Ю. М. Коваленко. – К. : КНЕУ, 2003. –134 с.

21. Реверчук С.К. Інвестологія: наука про інвестування: навч. посібник. - К.: Атіка, 2001.- 264 с. – 2 прим.

22. Татаренко Н.О. Теорії інвестицій: навчальний посібник/ Н.О.Татаренко, А.М.Поручник.- К.: КНЕУ, 2000.- 160 с. – 20 прим.

23. Федоренко В. Г. Інвестознавство : підручник / В. Г. Федоренко. –3-тє вид., допов. – К. : МАУП, 2008. – 480 с.

24. Череп А. В. Инвестознавство : підручник / А. В. Череп. – К. : Кондор, 2006. – 398 с.
25. Щукін Б. М. Інвестування : курс лекцій / Б. М. Щукін. – К. : МАУП, 2004. – 216 с.
26. Ясинская Н. А. Развитие платежных инструментов на денежно-кредитном рынке Украины / Н. А. Ясинская, Н. О. Шира // Технологический аудит и резервы производства. – 2014. – № 2/2 (16). – С. 15–20.
27. Ясинська Н. А. Стартапи в Україні: ринкові запити та можливості / Н. А. Ясинська // Проблеми формування та розвитку інноваційної інфраструктури : тези доп. II Міжнар. наук.-практ. конф. (16–18 трав. 2013 р., м. Львів). – Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2013. – С. 139–140.
28. Ясинська Н. А. Актуальність підвищення інвестиційної активності вітчизняних банків / Н. А. Ясинська, А. В. Кортельова // Управління інноваційним процесом в Україні : проблеми, перспективи, ризики : тези доп. III Міжнар. наук.-практ. конф. (20–21 трав. 2010 р., м. Львів). – Львів : Вид-во НУ «Львівська політехніка», 2010. – С. 129–131.
29. Ясинська Н. А. Зовнішні фактори інвестиційної привабливості України в період фінансової кризи / Н. А. Ясинська, К. Є. Яворська // Фінансовий механізм державного управління економікою України : зб. наук. праць Дон. держ. ун-ту упр. – Донецьк : ДонДУУ, 2010. – Т. XI. – С. 200–211/
30. Ясинська Н. А. Інвестиційна активність вітчизняних банків та перспективи її підвищення / Н. А. Ясинська, А. В. Кортельова // Зб. наук. праць НУ «Львівська політехніка». – Львів : Видавництво НУ «Львівська політехніка», 2010. – № 684. – С. 343–345.
31. Ясинська Н. А. Пруденційність як інструмент регулювання фінансових потоків на фінансовому ринку / Н. А. Ясинська // Вісник Донбаської державної машинобудівної академії. – 2015. – № 2 (35). – С. 247–254.
32. Ясинська Н. А. Розвиток механізмів реалізації державної інвестиційної політики / Н. А. Ясинська, В. П. Пшенична // Розвиток фінансових відносин в умовах трансформаційних процесів : матер. II Міжнар. симпозиуму (10 груд. 2009 р., м. Харків). – Х. : ХІФ УДУФМТ, 2009. – С. 119–122.
33. Ясинська Н. А. Фінансування інновацій : синтез державного та приватного фінансування в Україні / Н. А. Ясинська // Управління інноваційним процесом в Україні : налагодження взаємодії між учасниками : тези доп. V Міжнар. наук.-практ. конф. (22–23 трав. 2014 р., м. Львів). – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. – Електронне видання на CD-ROM. – С. 103–104.

Інформаційні ресурси

1. Про інвестиційну діяльність: Закон України № 1560-XII від 18.09.1991 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [www. rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua).
2. Про режим іноземного інвестування : Закон України від 19.03.1996 р № 93/96-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www. rada.gov.ua.
3. Ясинська Н. А. Зміст курсу «Інвестування». Персональний Web-ресурс викладача. Інтернет- ресурс. - Джерело доступу [[http://mechmat.mnu. mk.ua/](http://mechmat.mnu.mk.ua/)].

Форма підсумкового контролю успішності навчання – екзамен

Засоби діагностики успішності навчання

З метою діагностики успішності студентів використовуються:

- тематичні письмові роботи у формі індивідуальних завдань;
- опитування студентів за тематикою змістових модулів тощо.

Критерії оцінювання завдань самостійної роботи (бали):

- 0** – задача не вирішувалася, або були використанні формул із грубими помилками, або як такі, що не мають відношення щодо суті задачі;
- 1** – задача вирішувалася, але в підсумку були приведені тільки самі загальні формули та міркування або допущені грубі помилка у використанні формул;
- 2** – задача вирішувалася, але допущена груба помилка у формулі або в її використанні,
- 3** – задача вирішена в загальному вигляді або містить грубу помилку в розрахунках, або ж відсутня пряма відповідь на питання;
- 4** – задача вирішена в основному правильно, але без відповідних пояснень, або допущена незначна помилка (неточність), або ж відсутня оцінка правильного рішення;
- 5** – задача вирішена правильно з відповідними поясненнями й оцінкою результату.